

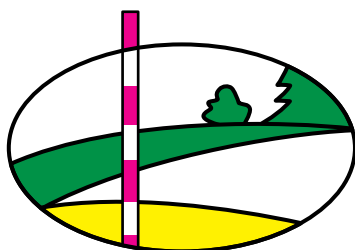

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

59

březen 2006

POZEMKOVÉ ÚPRAVY

Pozemkové úpravy

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

- Ústřední pozemkový úřad

Těšnov 17 Tel.: 221 811 111
117 05 Praha 1 Fax: 224 810 478
E-mail: info@mze.cz www.mze.cz

Březen 2007

č. 59

ISSN 1214-5815

Obsah

Str.

1. Úvodní slovo ředitele Pozemkového úřadu
Ing. Jiřího Hladíka, Ph.D.
3. K otázce zahájení hospodaření na nových pozemcích po pozemkových úpravách
Ing. Kamil Kaulich, MZe-ÚPÚ
4. Informace, názor, stanovisko – KPÚ nad 100 ha
Výbor Středočeské pobočky ČMKPÚ
5. Transformace Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy v Praze-Zbraslavi ze státní příspěvkové organizace na veřejnou výzkumnou instituci
Prof. Ing. Miloslav Janeček, DrSc., VÚMOP, v.v.ž. Praha-Zbraslav
9. Činnost pozemkových úřadů do roku 2015
Doc. Ing. Jiří Němec, CSc.
12. Výňatek z článku Ing. Václava Matyáše – „Dopravní stavby“
13. Kategorizace a typizace geobiocenů zemědělské krajiny jako základní metodický přístup k pozemkovým úpravám
Ing. V. A. Mazín, PÚ Plzeň
18. Návrh plánu společných zařízení a zkušenosti Pozemkového úřadu Sokolov – aneb: Jak to děláte vy?
Ing. Marie Gregorová, PÚ Sokolov
19. Povodeň v Olešnici 26. 6. 2006 v povodí Veselského potoka
Zdeněk Peša, starosta města Olešnice
21. Nová katastrální vyhláška
Ing. Bohumil Janeček, ČÚZK
22. Pozor – rozhoduje se o budoucnosti našeho oboru
Redakce časopisu
23. Polní cesta VCSN 1 se suchým brodem v k.ú. Svěmyslice
Ing. Petr Bareš
24. Stavební zákon a pozemkové úpravy
Ing. Jiří Blažek, Brno
27. KPÚ 7.0 xT – nadstavba programu TopoL xT pro projektování pozemkových úprav
Ing. Petr Vácha, HELP SERVICE PROJECT s.r.o.

Zajišťuje: Ing. Pavel Gallo - příprava a projektování,
Perucká 1, 125 00 Praha 2
Tel./fax: 224 253 194
E-mail: pavel.gallo@gallopro.cz

Redakční kolektiv:

Ing. KAMIL KAULICH,
Ing. HELENA KMENTOVÁ,
Ing. MIROSLAV KNÍŽEK, CSc.,
Ing. PAVEL GALLO,
Ing. PETR CHMELÍK,
Ing. VÁCLAV MAZÍN

Za obsah článků odpovídají autoři.
Neprošlo jazykovou úpravou.
Vychází v nákladu 850 ks.

Tisk: TEMPO PRESS, polygrafický podnik,
Milan Jandík
Chmelová 2893, 106 00 Praha 10
Tiskárna: Kladenská 140, Úhonice,
Praha-západ
Tel./fax: 272 651 728
Mob.: 606 591 235
E-mail: tpres@centrum.cz

Redakce časopisu informuje čtenáře o změně redakčního kolektivu: Pan Ing. Miloslav Vaňous z katedry geodézie a pozemkových úprav FS ČVUT Praha ze zdravotních důvodů se z další činnosti v redakční radě omlouvá. Redakce mu děkuje za jeho dosavadní aktivní činnost.

Novým členem redakčního kolektivu se stává od čísla 59 pan Ing. Petr Chmelík.

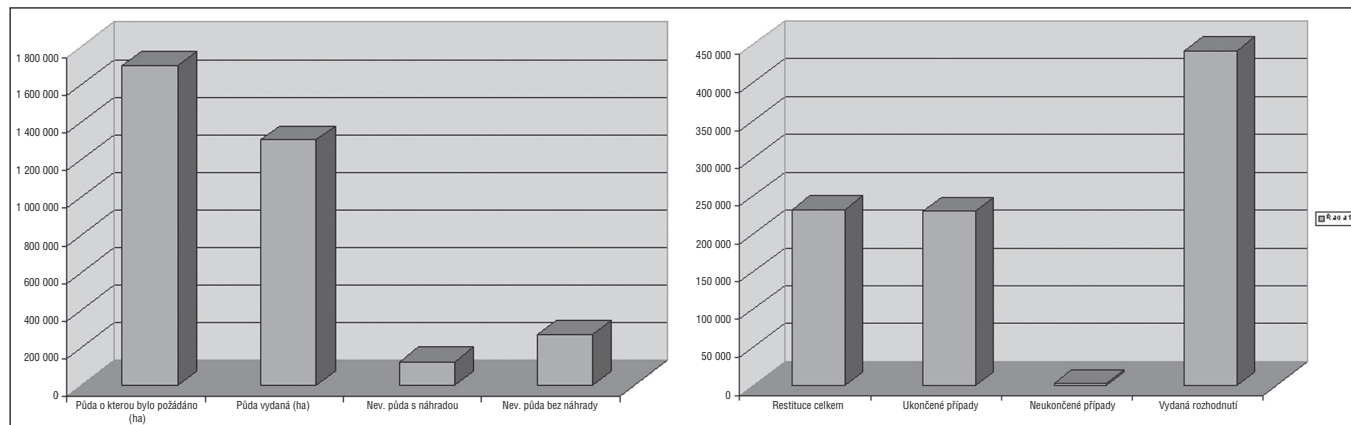
Foto první str. obálky Ing. Kamil Kaulich

Úvodní slovo ředitele Ústředního pozemkového úřadu

Ing. J. Hladík, Ph.D.

Vážení a milí čtenáři,

pozemkové úřady v loňském roce tiše a nenápadně oslavily 15-ti leté výročí od svého vzniku, z toho 4 roky od svého začlenění do struktury Ministerstva zemědělství. Dnes, kdy vykazujeme již jen necelá dvě procenta nedokončených restitučních případů si jen málokdo uvědomí obrovskou práci, kterou v této oblasti pozemkové úřady odvedly. Přijmout téměř čtvrt miliónu žádostí oprávněných osob o vydání svého zemědělského majetku, prověřit více než 1,7 miliónu hektarů zemědělské a lesní půdy a k tomu odpovídající množství budov a staveb a vydat stohy správních rozhodnutí stojí skutečně za ocenění a poděkování za tuto práci.

Postupně od poloviny devadesátých let se pozemkové úřady stále více věnují realizaci pozemkových úprav. Zájem o jejich provádění a celospolečenská potřeba neustále narůstá, ale stát není schopen zajistit dostatek finančních prostředků. Skutečně kritická nastává situace po reformě veřejné správy, kdy se pozemkové úřady začleňují do struktury MZe, jehož rozpočet je přednostně zaměřen na uspokojování potřeb zemědělců a k pozemkovým úpravám a celkové činnosti pozemkových úřadů se chová velmi macešsky. Podrobně tuto situaci popsal pan Ing. Kamil Kaulich v bulletinu Pozemkové úpravy č. 54 a 55. Více než dva roky jsme se spoléhali na mimořádné finanční prostředky z rozpočtu Pozemkového fondu ČR a jen díky nim jsme byli schopni být stále připraveni na čerpání finančních prostředků z fondů EU (SAPARD, OP Zemědělství). Je trochu smutné, že přesvědčit úředníky z Bruselu o potřebě provádění pozemkových úprav je mnohdy snadnější, než o tom též přesvědčit vlastní úřad. Na lepší časy se začalo blýskat až v loňském roce, kdy Operativní porada ministra zemědělství přijímá koncepci činnosti pozemkových úřadů na období 2006 – 2008. O mnohem veseleji tak vypadal i schválený státní rozpočet na rok 2007, ve kterém je ona kýžená částka 700 milionů alokována v kapitole Veřejná pokladní správa na pozemkové úpravy. V průběhu roku 2006 také na MZe probíhala významná diskuse o tzv. protipovodňovém fondu, ze které vzešlo usnesení vlády č. 1304/2006, kterým vláda schválila finanční prostředky na tři protipovodňové projekty.

- Program – Podpora prevence před povodněmi II
- Program – Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží
- **Protipovodňová opatření realizovaná v rámci pozemkových úprav**

Právě třetí projekt je významným přínosem pro naši práci, neboť z něj budou financovány pozemkové úpravy a realizace společných zařízení pro protipovodňovou ochranu území. Pro pozemkové úřady je vyčleněna na období 2007 – 2010 1 miliarda korun, z toho ve schváleném státním rozpočtu pro rok 2007 se jedná o 70 milionů Kč a v průběhu roku očekáváme další prostředky z Fondu národního majetku zhruba ve stejné výši. Oněch prvních 70 mil. Kč je již prakticky rozdělena na reali-

zaci společných zařízení, která byla vyprojektována v minulosti a další akce za zhruba 150 mil. Kč máme v „zásobníku“.

Takže nyní jsem otevřel otázku jak je to se zajištěním finančních prostředků na činnost pozemkových úřadů a pozemkové úpravy v letošním roce. Dá se říci jednoznačně, že po letech hubených by měl být rok 2007 konečně rokem, kdy by se nemělo finančních prostředků nedostávat.

Přehled finančních prostředků na rok 2007

Státní rozpočet (VPS)	700 mil. Kč
Státní rozpočet + FNM	70 mil. Kč + 70 mil. Kč
OP Zemědělství	470 mil. Kč
PF ČR (NPSŘ)	400 mil. Kč
ŘSD	100 mil. Kč
EAFRD	860 mil. Kč

Výše uvedený přehled předpokládá plné nasazení pozemkových úřadů a zodpovědný přístup všech, kteří se na procesu pozemkových úprav a realizaci společných zařízení budou podílet. Prostředky vyčleněné ve státním rozpočtu by měly pokrýt veškeré potřeby pozemkových úřadů vyplývající ze zákona a schválené koncepce. Jsou vhodně doplněny o zdroje na řešení protipovodňové ochrany z nového programu. Protože OP Zemědělství již končí zbývají poslední finance na realizaci projektů, které byly již před dvěma lety schváleny a budou se realizovat či dokončovat v roce letošním. OP Zemědělství bude v letošním roce vystřídán Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EAFRD). Ten sice předpokládá že pozemkové úpravy budou mít vyčleněno ročně téměř 860 mil. Kč včetně kofinancování, ale EAFRD v současné době probíhá procesem schvalování v Bruselu a pokud vše proběhne podle našich představ, bude pro žadatele o podporu připraven někdy na konci prvního pololetí t.r. Pozemkové úřady však jistě nebudou moci žádat již v prvním kole o zařazení svých projektů, dále tím, že již známe proces výběru a schvalování podaných žádostí, předpokládáme, že rok 2007 bude pro pozemkové úřady rokem náročné administrativní práce a přípra-

vy celého procesu, kdy se budou v ose 1. EAFRD ucházet o přijetí svých projektů a následná realizace bude probíhat v dalších letech. Jinou velmi náročnou kapitolou je spolupráce s Pozemkovým fondem ČR na realizaci jednoduchých pozemkových úprav v katastrech s nedokončeným přidělovým a seřadovacím řízením pro urychlení privatizace státní půdy. Z uvolněných prostředků pro rok 2007 pozemkové úřady reálně uvažují s využitím zhruba 60%, což doufám se ještě navýší tak, aby dané finanční prostředky byly využity co nejvíce. Dále předpokládáme využití prostředků RSD a nově SZDC při přípravě území pro výstavbu dálnic, rychlostních komunikací a železničních koridorů. Také tato spolupráce má již svou delší tradici a přispívá k urychlení a zjednodušení procesu výstavby důležitých liniových staveb.

Velmi stručně jsem nastínil situaci roku 2007 a věřím, že se tím i trochu uklidní situace kolem pozemkových úprav a budou uspokojeni žadatelé o jejich provedení, kteří museli v minulosti čekat kvůli nedostatku finančních prostředků. Víím, že předchozí dva roky byly pro pozemkové úřady a naše dodavatele roky velmi náročnými z pohledu holého „přežití“, přesto doufám, že odborníci projektanti pozemkových úprav na svůj obor nezanevřeli a s plným nasazením se opět pustí do díla. O smysluplnosti naší práce mne přesvědčili především naši přátelé z Bavorska.

V minulosti, když jsme se učili jak obnovit náš venkov po roce 1989, jak realizovat pozemkové úpravy aby odpovídaly evropským zvyklům prověřenými více než stoletou tradicí, obraceli jsme se především na země, které mají v této oblasti největší tradici a těmi bylo Rakousko a ze SRN pak Bavorsko. Mnoho cenných poznatků bylo pak aplikováno v Programu obnovy venkova a v zákonné úpravě činnosti pozemkových úřadů. O to větší radost jsme měli z toho, když nás kolegové z Úřadu pro rozvoj venkova z Landau (Amt für Ländliche Entwicklung – Niederbayern) požádali o zorganizování odborné exkurze v České republice v rámci konference Rozvoj venkova v Bavorsku, která se koná pravidelně každé dva roky a loni bylo za její sídlo vybráno město Passau. Díky kvalitní přípravě ze strany PÚ Český Krumlov a České Budějovice, aktivního zapojení Jihočeského kraje a dalších partnerů, jsme mohli našim partnerům z bavorského ministerstva zemědělství a tamním starostům ukázat zdařilé realizace pozemkových úprav, rozvoj venkovských obcí, péči o historické památky a vše co s rozvojem venkova souvisí. Potěšilo nás jak naši partneři bezprostředně uznale reagovali, potěšující ale byly i ohlasy z kon-

ference, která pokračovala další den hodnocením jednotlivých exkursů, přičemž ta naše byla jednoznačně vyhodnocena jako nejlepší s tím, že v mnoha oblastech jsme se již velmi přiblížili k našim bývalým učitelům.

Spolupráce s úřadem v Landau pokračovala v létě roku 2006, kdy jsme byli pozváni na dvoudenní poradu, jakým způsobem provádíme stanovení cen zemědělských pozemků u nás a jak postupuje Bavorsko, resp. dnes již všechny spolkové země. Chtěli jsme získat poznatky pro naše další směřování především v oblasti aktualizace BPEJ. Výsledkem byla vzájemná odborná diskuse nad způsobem hodnocení půd, zpracováním výsledků a vyhodnocením vzorků půd, evidencí a mapováním. I v této oblasti máme srovnatelné výsledky a některé naše postupy byly hodnoceny jako lepší a modernější.

Protože o naše postupy a zkušenosti začali jevit zájem i řadoví zaměstnanci Bavorského ministerstva zemědělství, přijal jsem spolu se zástupci Ministerstva pro místní rozvoj pozvání na pravidelné školení pracovníků státní správy na Úřadě pro rozvoj venkova Oberpfalz v Regensburgu. Zájem o provádění pozemkových úprav v České republice mne velmi příjemně překvapil a odborná diskuse, která se po mém vystoupení rozproudila trvala více než hodinu. Pracovníci úřadu mne bombardovali dotazy kolem realizace společných zařízení, spoluúčasti občanů na realizaci pozemkových úprav, státní podpory a institucionálním zabezpečení. Samostatnou kapitolou pak samozřejmě byla problematika provádění pozemkových úprav a jejich realizace privátními organizacemi. Specifikum Bavorska od roku 1886, kdy vznikají pozemkové úřady je, že pracovníci úřadů sami projektují a realizují pozemkové úpravy. Tak jako všude na světě, když něco bezchybně funguje, je to třeba změnit, a tak i zdejší úřady stojí před reformou veřejné správy, kdy má dojít ke snížení počtu zaměstnanců na polovinu a pozemkové úpravy budou zadávány privátnímu sektoru. Proto se mnoho dotazů týkalo toho, jakým způsobem vybíráme firmy, kde se projektanti naučili svou práci a jaké jsou zkušenosti státní správy s privátním sektorem. Nezbylo mi než popřát kolegům hodně úspěchů a pevných nervů do dalšího období a ujistit je, že při důsledné kontrole ze strany pozemkových úřadů i tento model funguje.

Vážení čtenáři, chtěl bych Vám tímto popřát mnoho úspěchů a tvůrčích sil v roce 2007 a především věřím, že vysoký standard v oblasti pozemkových úprav udržíme, abychom se měli i v budoucnosti čím pochlubit.

Česká zemědělská společnost Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1

■ Pozvánka na zahraniční studijní cestu do ŘECKA ■

➤ **Určeno pro pracovníky pozemkových úřadů, projekční a geodetické firmy, ekologické specialisty, pracovníky zemědělských univerzit aj.**

- Termín:** **26. 5.–3. 6. 2007**, počet dnů - 9 (včetně cesty)
- Navštívená oblast:** střední Řecko - Pierie, Thessalie - jižně o d Soluně. Intenzivní zemědělská oblast se závlahami a širokým sortimentem pěstovaných plodin.
- Odborný program:** řecké zemědělství v podmínkách EU, zaměření a rozsah zemědělských podniků, změny po vstupu do EU, zemědělské poradenství aj.
- Připravená exkurze:** (po celou cestu překlad v češtině), návštěva zemědělské university v Larise (jediné v Řecku), exkurze na vodohospodářské stavby, závlahová hospodářství, výstavba vesnice, návštěva specializovaných zemědělských farem, návštěva historických a přírodních pozoruhodností Řecka (folklorní Řecký večer, Solun, Olympské pohoří, kláštery Meteora, hrobka Filipa Makedonského Vergina).
- Ubytování a stravování:** Leptokarie (přímořské letovisko) hotel 2lůžkové pokoje v blízkosti pláže. Celodenní stravování – snídaně, večeře, lehký oběd (balíček na exkurzi)
- Doprava:** autobus KAROSA-LUX – lehátková úprava pro noční jízdu (bez WC)
- Cena zájezdu:** **10 500,- Kč**
- Organizační garant:** Ing. Antonín Svoboda, ČZS, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1, tel./zázn.: 221 082 270, mob.: 608 525 662, e-mail: antsvo boda@seznam.cz
- Po Vašem předběžném přihlášení (nejdéle do 10. 4. 2007) zašle garant závaznou přihlášku s podrobnými pokyny.**

K otázce zahájení hospodaření na nových pozemcích po pozemkových úpravách

Ing. Kamil Kaulich, MZe-ÚPÚ

V praxi pozemkových úřadů a zainteresované veřejnosti se vyskytuje otázka, kdy je vlastně možné začít hospodařit na nových pozemcích dle schváleného návrhu pozemkových úprav. Pro odpověď na tuto otázku nutno vycházet z ustanovení § 11 odst. 8 a § 12 odst. 2 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., v platném znění (dále jen zákon).

§ 11 odst. 8.:

Schválený návrh je závazným podkladem pro rozhodnutí pozemkového úřadu o výměně nebo přechodu vlastnických práv, určení výše úhrady a lhůty podle § 10 odst. 2, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene k dotčeným pozemkům a pro zpracování obnoveného souboru geodetických informací. Rovněž je závazným podkladem pro rozhodnutí o přechodu vlastnických práv k pozemkům, na nichž se nacházejí společná zařízení. Upřesnění výměr parcel vyplývající ze zaokrouhlení při tvorbě obnoveného souboru geodetických informací, není změnou návrhu. Proti rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene vydanému na základě schváleného návrhu, se nelze odvolat. Tímto rozhodnutím zanikají dosavadní nájemní vztahy, zatímni bezúplatné užívání a časově omezený nájem (§ 15) k předmětným pozemkům, kterých se rozhodnutí týká. Ustanovení zvláštního právního předpisu se nepoužije.

§ 12 odst. 2.:

Pozemkový úřad zabezpečí, aby nové uspořádání pozemků bylo vytyčeno a označeno v terénu podle potřeby vlastníků, a to nejdříve po nabytí právní moci rozhodnutí podle § 11 odst. 4. Vytyčení vlastnických hranic pozemků, jejichž lomové body jsou v katastru nemovitostí v souvislosti s provedením pozemkových úprav označeny trvalou stabilizací,³⁾ nelze opakovaně hradit z prostředků státu. Pokud se vlastníci pozemků nedohodnou jinak, zahájí hospodaření na nově vytyčených pozemcích po sklizni úrody a provedení podmínky, tj. zpravidla k 1. říjnu běžného roku, a to i v případě, kdy ještě nebylo vydáno rozhodnutí podle § 11 odst. 8.

Z citovaných ustanovení vyplývá, že možnost hospodaření vlastníků na nových pozemcích sice podle § 12 odst. 2 vzniká již v souvislosti s rozhodnutím o schválení návrhu („1. rozhodnutí“ dle § 11 odst. 4), ale až rozhodnutím o výměně nebo přechodu vlastnických práv („2. rozhodnutí“ dle § 11 odst. 8) zanikají nájemní vztahy. Vytyčení pozemků po schválení návrhu a přechod na hospodaření na nových pozemcích ještě před vydáním 2. rozhodnutí přichází v úvahu u vlastníků pozemků, kteří na nich sami hospodaří, tedy nejde o pozemky v pronájmu. Ideální případ pro možnost celkové změny hospodaření v rámci obvodu pozemkových úprav by byl, kdyby zde všichni vlastníci rovněž sami hospodařili. Podstatná je ale skutečnost, že v našich poměrech je nejméně 92 % pozemků (podle některých zdrojů 95 %) pronajatých. Vlastníci, v praxi tedy nájemci, nemohou začít hospodařit na nových pozemcích dříve, než skončí původní nájemní smlouvy, tedy nabytím právní moci rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv – 2. rozhodnutí. To vše samozřejmě platí pro případy, že se vlastníci (nájemci) nedohodnou jinak. V praxi vznikají určitá nedorozumění, když někteří vlastníci se domáhají započítat hospodaření již k 1. říjnu po 1. rozhodnutí, neberou tedy náležitě do úva-

hy, že pozemky v rámci obvodu jsou ještě zatíženy nájemními vztahy, které trvají až do vydání tzv. druhého rozhodnutí.

Nutno vysvětlit, že § 12 odst. 2, který pro hospodářící vlastníky umožňuje hospodaření na nových pozemcích už na základě rozhodnutí o schválení návrhu, má původ nikoliv jen v předchozím zákonu o pozemkových úpravách č. 284/1991 Sb., ale dokonce v původním scelovacím zákonu č. 47/1948 Sb. V zájmu co nejvyšší efektivity pozemkových úprav bylo totiž snahou maximálně urychlit hospodaření podle nové vlastnické držby. Poměry byly v letech, kdy vznikala původní scelovací zákon zcela jiné než dnes, šlo většinou o hospodaření na vlastních pozemcích, nájmy byly v podstatně menším měřítku. Možná ale tvrdit, že i tehdy nebylo zcela šťastné takto poněkud benevolentně umožňovat nové hospodaření, pokud nebyla nová vlastnická držba právně petrifikována (viz případy tzv. nedokončeného scelování...). Bohužel se původní myšlenka o co nejrychlejším hospodaření „po novu“ promítla až do dnešního předpisu, teprve nyní jsme schopni vnímat stav v patřičných souvislostech.

Z výše uvedeného pak vyplývá, že při aplikaci § 12 odst. 2 je nutná značná opatrnost. Pokud jde o vytyčování pozemků, formulace určuje, že vytyčovat lze nejdříve po nabytí právní moci roz-

hodnutí o schválení návrhu. Podstatné je slůvko nejdříve, protože takto je pouze určeno, od kterého okamžiku lze vytyčovat – tedy vytyčovat lze kdykoliv později, např. také až po vydání 2. rozhodnutí. Pokud dle zákona nájemní vztahy zanikají až právě 2. rozhodnutím, není ani dřívější vytyčení nových hranic smysluplné – samozřejmě opět pokud nedojde mezi vlastníky (nájemci) k dohodě o termínu nového hospodaření. Z další věty § 12 odst. 2 je v intencích předchozího výkladu významná (a prakticky aplikovatelná) pouze pasáž, podle které lze hospodaření zahájit „zpravidla k 1. říjnu běžného roku“. Poslední část věty, podle které lze takto zahájit hospodaření i v případech, kdy ještě nebylo vydáno 2. rozhodnutí, není v kontextu s § 11 odst. 8 – v podmínkách kdy 92-95 % pozemků je pronajato – prakticky aplikovatelná. Eventuální změna hospodaření na směnovaných pozemcích, kde dnes hospodaří sami vlastníci, je blokována tím, že na jiných pozemcích, jejichž směny se zpravidla rovněž týkají oněch vlastníků, hospodaří nájemci.

Podle výše uvedeného nutno uzavřít, že určujícím aktem pro zahájení hospodaření „po novu“ bude téměř výhradně 2. rozhodnutí. Pokud se nestihne v běžném roce vydat toto 2. rozhodnutí do 1. října, lze hospodaření na nových pozemcích zahájit až k 1. říjnu dalšího roku nebo po sklizni úrody a provedení podmínky – samozřejmě pokud se vlastníci (nájemci) nedohodnou jinak; s tím by z praktických důvodů měly souviset i termíny vytyčování nových pozemků. (Vytyčení pozemků, které zůstávají i po pozemkové úpravě na stejných místech, je samozřejmě jinou záležitostí). Jak známo, 1. říjen je v našich podmínkách agrotechnický termín, podle kterého se řídí konec a počátek jednotlivých hospodářských roků a je uváděn v občanském zákoníku (§ 676 a násl. zákona č. 40/1964 Sb. ve znění pozd. předp.). Jednotliví vlastníci mohou jen těžko požadovat, že se držby ujmou v jiném termínu. Pozemkové úpravy totiž představují – pokud jde o vlastnictví – mnohačetné směny, kdy pohyb jednoho vlastnictví souvisí bezprostředně s dalším. Jsou ovšem možné výjimky, kdy např. na ucelené části území lze zahájit hospodaření mimo uvedený termín. Proto je zde vždy uváděno, že záleží na dohodě dotčených subjektů. Nutno konstatovat, že bez těchto dohod a vstřícnosti zúčastněných stran lze při tak náročné akci, jako jsou pozemkové úpravy, jen těžko dojít k obecné spokojenosti. I sebelepší zákon může mnohdy obtížně reagovat na některé konkrétní situace, které v praxi mohou nastat. Díky

dosavadnímu pochopení zúčastněných subjektů je známo také vcelku malé procento neshod a stížností, ke kterým by mohlo docházet např. v důsledku problému, o kterém je pojednáno výše. Zdá se, že zákonné sjednocení možnosti započítat hospodaření „po novu“ jak pro vlastníky tak nájemce vždy v návaznosti na tzv. 2. rozhodnutí, resp. k 1. říjnu (po sklizni úrody a provedení podmítky) následujícím po nabytí právní moci 2. rozhodnutí by situací prospělo. Otázkou jest, že ukončením nájmu druhým rozhodnutím a započítáním hospodaření k 1. říjnu vzniká určité právní vakuum, když si uvědomíme, že 2. rozhodnutí nabude právní moci např. v únoru a původní nájemce by měl ještě sklídit úrodu; v podstatě zde po zbytek agrotechnického roku pozemek bude užívat bez právního důvodu. I zde by měl zákon na tuto situaci pamatovat. Je zřejmé, že bez racionální dohody nových a původních uživatelů v závislosti na stavu případně rozpracované výroby nelze postupovat.

V naší společnosti je pomalu každý zákon a každá jeho jen technická úprava předmětem různých politických bojů a výsledkem jsou pak úpravy, které předpis změni na více místech – často k horšímu. Zatím není nutné s podáním případného návrhu na novelu zákona spěchat, protože do současné doby nejsou známy žádné skutečně zásadní problémy, které by změnu jednoznačně vyžadovaly. V současné době se uvažuje o upřesnění prováděcí vyhlášky (vyhl. č. 545/2002 Sb.) v zájmu racionalizace některých postupů v řízení o pozemkových úpravách. Je proto namístě vyzvat k trpělivosti a určité vstřícnosti zainteresovaných stran, aby bylo možno s dosavadním stavem celkové právní úpravy v oboru pozemkových úprav, která je z obecného pohledu na velmi solidní úrovni, i v následujícím období bez větších komplikací vycházet.

Shrnutí:

Nové uspořádání pozemků může být vytyčeno nejdříve po nabytí právní moci rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav. To je možné využít v případech, kdy lze na pozemcích reálně zahájit nové hospodaření, tedy zejména v případech, že na všech dotčených pozemcích hospodaří vlastníci. V případě, že jde v daném území o hospodaření nájemců (nebo o hospodaření kombinované – vlastníků i nájemců), což je naprostá většina případů, nelze obecně započít hospodaření na nových pozemcích dříve, než skončí původní nájemní vztahy, tedy nabytím právní moci rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických dle § 11 odst. 8 zákona, resp. (zpravidla) k 1. říjnu následujícím po vydání tohoto rozhodnutí. Vždy bude mít přednost dohoda zúčastněných stran, vycházející z konkrétních možností území (pěstované plodiny, aktuální situace v agrotechnice atd.).

INFORMACE, názor, stanovisko – KPÚ nad 1000 ha

Výbor Středočeské pobočky ČMKPÚ

Obrátili se na nás projektové firmy a ptají se, zda kritérium, které některé pozemkové úřady uplatnily ve výběrových řízení - „počet zapsaných komplexních pozemkových úprav o velikosti obvodu nad 1000 ha“ - je vhodné.

Na tyto dotazy nelze jednoznačně odpovědět, neboť nelze z textace tohoto kritéria odvodit, zda jde o kritérium, které má vyjadřovat schopnost projektové firmy zpracovat velké území, nebo zda má vyjadřovat schopnost firmy jednat svíce vlastníky. Ti, kdož se v pozemkových úpravách pohybují více než 10 let vědí, že toto kritérium není kritériem kvalitativním.

Je to něco podobného, jako kdyby při architektonické soutěži na projekt rodinného domku zadavatel stanovil kritérium – např. počet projektů výškových domů nad 10 pater.

Obvod pozemkových úprav o velikosti nad 1000ha neznamena vždy větší počet vlastníků ani nepředstavuje zvýšení náročnosti projektových prací.

Podle statistických údajů ČUZK z roku 2006 je průměrná velikost kat. území včetně Hlm. Prahy 606,82 ha veškeré půdy dle ÚHDP t.j včetně zastavěné plochy, lesů, vodních ploch atd. a 328,19 ha zemědělské půdy. Největší průměrná velikost katastrálního území se vyskytuje v kraji Zlínském 894,17 ha dle ÚHDP 441,30 ha zemědělské půdy. Dále následuje kraj Moravskoslezský 883,88 ha (452,21 ha z.p.) a kraj Jihomoravský 807,67 ha (484,36 ha z.p.). Z toho je jasné, že volba výše uvedeného kritéria neodpovídá celostátnímu průměru velikosti katastrálního území a podle našeho názoru jeho použití pro výběr uchazeče není objektivní. Velikost obvodu nad 1000 ha lze dosáhnout převážně na území Moravy.

Počty k.ú., výměry krajů podle ÚHDP - r. 2006

Kraj	počet k.ú.	výměra dle ÚHDP	prům. výměra
Hl. město Praha	112	46 6143	442,97
Středočeský	2 062	1 101 465	534,17
Jihočeský	1 615	1 005 692	622,72
Plzeňský	1 385	756 116	545,93
Karlovarský	561	331 451	590,82
Ústecký	1 057	533 457	504,69
Liberecký	508	316 302	622,64
Královéhradecký	961	475 834	495,14
Pardubický	790	451 845	571,96
Vysočina	1 263	679 573	538,06
Jihomoravský	891	719 633	807,67
Olomoucký	765	526 677	688,47
Zlínský	443	396 350	894,70
Moravskoslezský	614	542 705	834,88
Celkem	13 027	7 886 713	605,41
Bez hl.m. Praha	12 915	7 837 100	606,82

Stav v roce 2006

Kraj	počet k.ú.	výměra z.p.	prům. výměra
Hl. město Praha	112	20 870	186,34
Středočeský	2 062	666 793	323,37
Jihočeský	1 615	494 377	306,12
Plzeňský	1 385	382 719	376,33
Karlovarský	561	124 589	222,08
Ústecký	1 057	277 431	262,47
Liberecký	508	140 578	276,73
Královéhradecký	961	279 532	290,88
Pardubický	790	273 483	346,18
Vysočina	1 263	412 401	326,52
Jihomoravský	891	431 562	484,36
Olomoucký	765	281 992	368,08
Zlínský	443	195 495	441,30
Moravskoslezský	614	277 658	452,21
Celkem	13 027	4 259 480	326,97
Bez Hl. m. Prahy	12 915	4 238 610	328,19

Transformace Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy v Praze-Zbraslavi ze státní příspěvkové organizace na veřejnou výzkumnou instituci

Prof. Ing. Miloslav Janeček, DrSc., VÚMOP, v.v.i. Praha-Zbraslav

Na základě Zákona č. 341/2005 o veřejných výzkumných institucích se v příloze k zákonu vyjmenované ústavy jako státní příspěvkové organizace od 1. ledna 2007 stávají veřejnými výzkumnými institucemi (dále jen v.v.i.). Celkem se jedná o 59 ústavů Akademie věd a 19 ústavů resortních. V resortu zemědělství se to týká 7-mi ústavů, včetně Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy v Praze-Zbraslavi.

Důvody pro zavedení v.v.i. jako nové právní formy jsou následující:

- nemožnost měnit státní příspěvkové organizace (dále PO)
- možnost zrušení PO, pokud by se po 2 roky dostaly do ztráty
- omezená právní subjektivita PO, neboť nemají vlastní majetek
- PO v zemích EU nemá analogický protějšek a tudíž PO není v EU standardním partnerem schopným ručit za své závazky
- nedostatečná veřejná kontrola hospodaření s nestátními finančními prostředky
- PO byly zřízeny především proto, aby plnily úkoly v oboru působnosti zřizovatele, což omezuje spolupráci s jinými právními osobami a brání rozvoji výzkumu a uplatňování výsledků výzkumu
- vnitřní uspořádání PO neodpovídá specifickým potřebám výzkumu

Cílem zákona je umožnit vznik v.v.i. a tím zlepšit organizační uspořádání výzkumu a vývoje a tak zajistit efektivnější využívání veřejných prostředků a zlepšit podmínky pro rozvoj výzkumu a vývoje pružnějším financováním a samostatnějším hospodařením s majetkem. Dále umožnit lepší spolupráci v oblasti výzkumu s českými a zahraničními subjekty a zejména umožnit spolupráci s vysokými školami při realizaci studijních programů a zakládání společných výzkumných pracovišť.

Zákon č. 341/2005 vymezuje právní postavení v.v.i., jejichž hlavní činností je výzkum, které se ale mohou zabývat i jinými činnostmi za podmínek stanovených zákonem. Dále zákon stanovuje strukturu orgánů v.v.i., zásady hospodaření a způsoby změny PO na v.v.i.

Veřejná výzkumná instituce je zřízena dnem vydání zřizovací listiny zřizovatelem a vzniká dnem, ke kterému je zapsána do rejstříku v.v.i. Návrh na zápis v.v.i. do rejstříku v.v.i. podává Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy zřizovatel.

V době od vzniku v.v.i. do doby jmenování ředitele v.v.i. je oprávněna jednat jménem v.v.i. osoba pověřená zřizovatelem řízením v.v.i.

Působnost zřizovatele

Zřizovatel, v případě VÚMOP Mze:

- vydává zřizovací listinu v.v.i.
- vkládá do v.v.i. majetek nezbytný k zajištění účelu, pro který je v.v.i. zřizována
- rozhoduje o zrušení v.v.i.
- jmenuje a odvolává osobu pověřenou řízením v.v.i.
- jmenuje a odvolává ředitele v.v.i.
- jmenuje a odvolává členy dozorčí rady v.v.i.

Orgány v.v.i., které musí být ustaveny do 6 měsíců ode dne jejího vzniku jsou: ředitel, rada instituce a dozorčí rada.

Ředitele jmenuje zřizovatel na návrh rady instituce předložený na základě výběrového řízení. Pokud zřizovatel nepřijme návrh rady instituce na jmenování ředitele, své rozhodnutí odů-

vodní. Rada instituce vyhlásí nové výběrové řízení. Ředitele odvolává zřizovatel na návrh rady instituce nebo dozorčí rady nebo z vlastního rozhodnutí se souhlasem rady instituce.

Rada instituce se skládá z předsedy, místopředsedy a dalších členů rady instituce. Předsedu rady instituce a místopředsedu, který zastupuje předsedu v době jeho nepřítomnosti, volí a odvolává rada instituce.

Rada instituce

- dbá na zachování účelu, pro který byla v.v.i. zřízena a na uplatnění veřejného zájmu v její činnosti a na její řádné hospodaření
- stanovuje směry činnosti v.v.i.
- schvaluje rozpočet, vnitřní předpisy a výroční zprávu
- vyhlásuje výběrové řízení, na základě jehož výsledku navrhuje zřizovateli jmenování vybraného uchazeče ředitelem v.v.i. a navrhuje odvolání ředitele
- projednává návrhy výzkumných záměrů a návrhy projektů výzkumu

V radě instituce musí být kromě zaměstnanců v.v.i. z řad výzkumných pracovníků zastoupeni i odborníci z jiných právních osob, popřípadě organizačních složek státu, zabývajících se výzkumem a uživatelé výsledků výzkumu, resp. „externí členové“. Externí členové rady instituce tvoří nejméně jednu třetinu a nejvýše jednu polovinu členů rady instituce. Rada instituce má nejméně 5 a nejvíce 15 členů.

Výzkumnými pracovníky se pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnanci, kteří se v rámci pracovní činnosti zabývají výzkumem a vývojem nebo takové činnosti řídí. Podrobnosti stanoví volební řád rady instituce.

Dozorčí rada

- vykonává dohled nad činností a hospodařením a nad nakládáním s majetkem v.v.i.
- navrhuje odvolání ředitele zřizovateli
- vyjadřuje se k návrhu rozpočtu, k návrhům výzkumných záměrů a k návrhu výroční zprávy apod.

Členy dozorčí rady včetně jejího předsedy a místopředsedy jmenuje a odvolává zřizovatel tak, aby v ní byli přiměřeně zastoupeni zejména zástupci zřizovatele, ale i zaměstnanci v.v.i. Dozorčí rada má nejméně 5 a nejvýše 7 členů.

Vnitřními předpisy v.v.i. jsou zejména:

- volební, jednací a organizační řád ústavu
- řád Rady instituce
- vnitřní mzdový předpis
- pravidla pro hospodaření s fondy v.v.i.
- jednací řád dozorčí rady aj.

Veřejná výzkumná instituce je povinna majetek využívat k realizaci hlavní činnosti. K další nebo jiné činnosti může majetek využívat jen, stanoví-li tak zákon. Další nebo jiná činnost v.v.i. nesmí být hrazena z veřejných prostředků určených na podporu výzkumu.

Další nebo jinou činnost může v.v.i. provádět pouze za podmínky, že:

- navazuje na hlavní činnost v.v.i.
- je prováděna za účelem účinnějšího využití majetku a lidských zdrojů v.v.i.
- není ohrožena hlavní činnost v.v.i.

- náklady a výnosy každé z uvedených činností jsou v účetnictví vedeny odděleně
- jejich předmět a podmínky jejich provádění jsou stanoveny ve zřizovací listině v.v.i.

Pokud je na konci účetního období výsledkem hospodaření v další nebo jiné činnosti ztráta, v.v.i. neprodleně takovou činnost ukončí.

Výnosy v.v.i. jsou zejména finanční prostředky z:

- podpory výzkumných záměrů nebo projektů výzkumu a vývoje z veřejných prostředků
- podpory hlavní nebo další činnosti z jiných než veřejných prostředků
- dotace na další činnost z veřejných prostředků
- jiné činnosti

Veřejná výzkumná instituce tvoří:

- a) rezervní fond
- b) fond reprodukce majetku
- c) fond účelově určených prostředků
- d) fond sociální

Tolik tedy několik obecných znění zákona č. 341/2005 Sb. o v.v.i.

Ministerstvo zemědělství ČR pro přechod resortních příspěvkových výzkumných ústavů na v.v.i. stanovilo harmonogram, podle kterého **v minulém roce:**

1. Byla navržena, upravena a ministrem zemědělství schválena a po té do rejstříku v.v.i. na MŠMT předána zřizovací listina VÚMOP
2. Byla provedena identifikace nemovitostí a inventarizace majetku, práv a závazků ústavu, včetně soupisu do v.v.i. vkládaného a nevkládaného majetku
3. Byl zpracován a zřizovateli předložen návrh organizačního řádu ústavu a návrh volebního řádu rady instituce
4. MZe byl zpracován a schválen jednací řád dozorčích rad
5. Zřizovateli byly předloženy návrhy vnitřních mzdových předpisů a pravidel hospodaření s fondy, včetně sestav vkládaného majetku, práv a závazků
6. Zřizovatelem byla jmenována osoba pověřená řízením v.v.i. a dozorčí rada v.v.i. ve složení: předseda Ing. Karel Jacko z ÚPÚ MZe ČR, místopředsedkyně Ing. Světlana Nouzová z odboru výzkumu, vzdělávání a zakladatelské činnosti MZe ČR a členové: ředitel odb. HRDP MZe Ing. Ivan Landa a z VÚMOP: Mgr. Marie Hrbáčková – referát personální a právní a Ing. Hana Macurová – vedoucí akreditovaných laboratoří. Tento seznam byl zaslán na MŠMT.

V tomto roce transformace ústavu pokračuje:

Dne 19. února t.r. se konaly volby do Rady instituce dle MZe schváleného volebního řádu rady VÚMOP, v.v.i.. Členové rady instituce byli navrhováni a voleni výzkumnými pracovníky instituce. Výzkumnými pracovníky pro účely těchto voleb se rozumí ti zaměstnanci instituce, kteří tvůrčím způsobem řeší nebo se podílejí na řešení nebo přímém řízení výzkumných projektů, jejich samostatných částí – etap výzkumných záměrů a zakázek výzkumného charakteru, tedy provádějí systematickou tvůrčí práci ve smyslu zákona č. 130/2002 Sb.

Voleb se zúčastnilo 40 výzkumných pracovníků z VÚMOP a ti zvolili 8 interních členů Rady instituce:

Ing. František Doležal, CSc. – pracovník odd. vodního režimu půd

Prof. Ing. Miloslav Janeček, DrSc. – osoba pověřená řízením instituce

Ing. Zbyněk Kulhavý, CSc. – ved. pracoviště Pardubice odd. vodního režimu půd

Doc. Ing. Tomáš Kvítek, CSc. – ved. odd. využití půdního fondu

Ing. Jana Podhrázká, Ph.D. – ved. odd. pozemkových úprav v Brně

Ing. Mojmír Soukup, CSc. – ved. odd. vodního režimu půd

Ing. Radim Vácha, Ph.D. – ved. odd. hygieny půd

Ing. Jan Vopravil, Ph.D. – ved. odd. pedologie

a 5 externích:

Ing. Miloš Havel – ředitel ZVS, oblasti Povodí Labe

Ing. Jiří Hladík, Ph.D. – ředitel ÚPÚ MZe ČR

Prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c. – rektor ČZU Praha

RNDr. Petr Kubala – ředitel pro správu Povodí Vltava

Prof. Ing. František Toman, CSc. – Ústav aplikované a krajinné ekologie MZLU Brno

První zasedání 13-ti členné Rady instituce je svoláno na 19. března t.r., kde kromě volby předsedy a místopředsedy by mělo proběhnout schválení rozpočtu a základních vnitřních předpisů v.v.i. a mělo by být vyhlášeno veřejné výběrové řízení na ředitele VÚMOP, v.v.i.

Dle zřizovatelem – MZe ČR – schválené Zřizovací listiny VÚMOP, v.v.i. účel a předmět činnosti ústavu zůstává stejný a je zaměřen především na rozvoj poznání vědních oborů komplexních meliorací, pedologie, tvorby a využití krajiny a informatiky k těmto oborům se vztahující.

Hlavní činnost je zaměřena na výzkum a vývoj v oblasti zejména:

- metod průzkumu, mapování, monitoringu, hodnocení půdy, využití a ochrany půdy,
- způsobů využití a aplikace výsledků průzkumů půdy,
- minimalizace obsahu nežádoucích látek v půdě a vodě a stanovení jejich limitů,
- komplexních pozemkových úprav a rozvoje venkova,
- tvorby a ochrany krajiny v oblastech specifických zájmů, zejména ochranných pásem vodárenských nádrží,
- integrované ochrany a managementu vodních zdrojů,
- ochrany půdy před degradací, zvláště před erozí a jejími produkty,
- protipovodňových opatření v povodích,
- hospodaření vodou v zemědělsko-lesních povodích,
- regulace vláhových režimů půd,
- revitalizace zemědělsko-lesních toků a malých vodních nádrží,
- údržby, rekonstrukce, transformace a exploatace melioračních soustav,
- rekultivace devastovaných půd a asanace znečištěných půd,
- agromeliorace půd,
- exploatace luk a pastvin,
- hodnocení rašeliny, ochrany rašelinišť a jiných specifických biotopů,
- vývoje metod geografických informačních systémů vztahujícím se k oborům meliorací a pedologie,

Předmětem **další činnosti** je zejména činnost navazující na hlavní činnost:

1. Vedení celostátní grafické a numerické databáze bonitovaných půdně ekologických jednotek (dále BPEJ), poskytování souhrnných informací o BPEJ dle § 2 vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 546/2002 Sb., zajišťování aktualizace BPEJ pro PÚ dle § 3 téže vyhlášky v souladu se zákonem č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úradech a podkladů dle vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 456/2005 Sb., kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků

2. Monitoring zatížení půd, podzemních a povrchových vod cizorodými látkami ve vazbě na ochranu potravinového řetězce prováděný v souladu s usneseními vlády České republiky č. 408/1992, k návrhu systému organizace a financování monitoringu cizorodých látek v potravních řetězcích v České republice a č. 1277/2004, ke Strategii zajištění bezpečnosti potravin v České republice po přistoupení k Evropské unii
3. Znalecká činnost vykonávaná na základě rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti České republiky ze dne 7. 2. 1995 pod č.j. 257/95-OD s rozsahem znaleckého oprávnění pro obory ekonomika, ochrana přírody, vodní hospodářství a zemědělství: meliorace a půdoznalství – hodnocení kvality půdy, fyzikálně-chemických a zúrodňujících vlastností půd, oceňování půdy, ochrana půdy před kontaminací, erozí a devastací, revitalizace povodí, rekultivace půd, rekonstrukce melioračních děl, ochrana a využití rašelinišť, regulace vody v půdě a krajině, komplexní pozemkové úpravy; ochrana vody před plošným znečištěním

Rozsah této činnosti je ročně stanoven maximálně do výše 40 % celkových finančních výnosů.

Pokud se týká **jiné činnosti** byl její rozsah stanoven maximálně do výše 15 % celkových ročních finančních výnosů. Tuto činnost může ústav vykonávat na základě živnostenských oprávnění:

1. Výzkum a vývoj v oblasti přírodních a technických věd nebo společenských věd
2. Poradenská činnost v oboru meliorací
3. Poradenská činnost v oboru půdoznalství
4. Činnost technických poradců v oblasti zemědělství a lesnictví
5. Příprava a vypracování technických návrhů
6. Poskytování software a poradenství v oblasti hardware a software
7. Zpracování dat, služby databank, správa sítí
8. Testování, měření a analýzy
9. Pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti
10. Nakladatelství
11. Pronájem nemovitostí a nebytových prostor

Organizační struktura ústavu je vymezena organizačním řádem veřejné výzkumné instituce. Základními organizačními jednotkami jsou oddělení.

Oddělení akreditovaných laboratoří zajišťuje:

- provádění sériových chemických, fyzikálních a mikrobiologických analýz půdy, vody a rostlinných materiálů podle požadavků řešitelů výzkumných záměrů, projektů, grantů a nositelů zakázek,
- zavádění nových analytických postupů tak, aby byly v souladu s mezinárodně uznávanými principy,
- dodržování systému jakosti dle ČSN EN ISO/IEC 17025 a provádění akreditovaných zkoušek dle příslušných standardních operačních postupů,

Oddělení pedologie řeší:

- teoretické problémy půdoznalství včetně vypracování metodologie inovovaného systematického průzkumu půd, jeho ověřování a provozního zavedení, otázky klasifikace půd a mapování půd
- teoretické otázky hodnocení a oceňování půd včetně vývoje nových nebo modernizovaných soustav,
- problémy dálkového průzkumu Země pro charakteristiku půdního pokryvu, jeho změn, využití a poškozování,
- otázky limitujících faktorů využívání půd,
- metodologií monitorizace půdních charakteristik,

- kvalitativní a kvantitativní ochranu půdního fondu
- příčiny degradace produkčních a mimoprodukčních funkcí půd, jejich důsledky a eliminaci,
- dynamiku dusíku a acidifikaci půd vlivem hnojení a imisních spadů,
- vývoj a užití geografického informačního systému průzkumu půd,
- odborné a organizační zajištění školení pracovníků pozemkových úřadů a dalších institucí,
- metodiku vedení, rozšíření a aktualizace datové báze o půdě a aplikační problémy, vycházející z datové báze o půdě.

Oddělení hygieny půd řeší:

- posuzování a zhodnocování regionálního zatížení prostředí škodlivinami včetně souvisejícího geografického informačního systému,
- retrospektivní monitoring obsahu rizikových prvků v půdě,
- imobilizaci rizikových prvků a perzistentních organických xenobiotických látek v půdě a jejich transfer do rostlin z hlediska specifiky půd,
- vliv rizikových prvků a perzistentních organických xenobiotických látek na biologickou složku půdy,
- problematiku odpadních látek a jejich neškodné využití k zvýšení produkční schopnosti půd,
- soustavné upřesňování půdně-litologických limitů rizikových prvků a organických persistentních polutantů,
- způsoby asanace hygienicky závadných půd,
- aktualizaci seznamu škodlivin v půdě o nově sledované polutanty.

Oddělení ochrany a rekultivací půd řeší:

- prohlubování znalostí o procesu vodní a větrné eroze a jejich následků,
- nové způsoby protierozní ochrany organizačního, agrotechnického a technického charakteru,
- ochranu cenných částí území, vodních zdrojů, intravilánů obcí a ostatních objektů před produkty eroze – sedimenty a povodňovými průtoky,
- problematiku rekultivací území poškozených báňskou a ostatní průmyslovou činností,
- rekultivace skládek tuhých komunálních odpadů a specifické problémy rekultivace odkališť.

Oddělení využití půdního fondu řeší:

- racionální využití půdního fondu v oblastech se zvláštním režimem hospodaření,
- diferencovanou ochranu půdy a vody v povodích a výběr ploch pro ní delimitací kultur v povodí,
- extenzivní způsoby využití trvalých travních porostů,
- restrukturalizaci zemědělské výroby zatravněním,
- ochrannou a krajinnou funkci travních porostů,
- návrhy ochranných pásem vodárenských nádrží,
- vývoj a užití geografického informačního systému zón diferencované ochrany půdy a vody.

Oddělení vodního režimu půd řeší:

- úpravy vodních režimů zemědělských půd a pozemků,
- optimalizaci vláhových režimů půd a odtokových poměrů v zemědělsky využívaném povodí,
- problémy hydrologie v zemědělsko-lesních povodích včetně stanovení vlivů závlahových, odvodňovacích a kombinovaných staveb na zájmy vodního hospodářství,
- teoretické problémy závlahových, odvodňovacích a kombinovaných staveb a systémů,
- problematiku exploatace závlahových a odvodňovacích systémů,
- problematiku jakosti závlahové vody a vliv zavlažování na kvalitu prostředí,

- problematiku využití odpadních vod pro závlahu zemědělských plodin včetně hnojivých závlah,
- technologické postupy výstavby, údržby, rekonstrukce a modernizace závlahových, odvodňovacích a kombinovaných staveb,
- způsoby regulace odtoku vody v povodí a způsoby rekonstrukce odvodňovacích systémů,
- metody řízení závlahových režimů,
- metody monitoringu a zlepšování jakosti drenážních vod.

Oddělení pozemkových úprav v Brně řeší:

- metody navrhování a provádění pozemkových úprav,
- optimální velikosti pozemků a uspořádání cestní sítě z hlediska obnovení vlastnických práv, hospodaření a stability krajiny,
- ochranu půdy a vodohospodářská opatření v povodí,
- zpracování návrhů a projektů pozemkových úprav.

Oddělení půdní služby zajišťuje:

- systematickou celoplošnou aktualizaci a dobonitaci půd včetně doplňovacího průzkumu na určených lokalitách a jeho vyhodnocení,
- aktualizaci grafických i numerických podkladů bonitace,
- vyhotovení podkladů pro aktualizaci digitalizované datové báze o plošném zastoupení BPEJ,
- vstupní kontrolu a úpravu mapových pokladů pro digitalizaci a výstupní kontrolu digitalizace odborného obsahu map BPEJ,
- systematickou každoroční aktualizaci a výpočet průměrných cen půdy v jednotlivých katastrálních územích podle vyhlášky č. 613/92 Sb.,
- poskytování digitálních vektorových dat stupňů tříd ochrany zemědělského půdního fondu, hlavních půdních jednotek, hlavních půdně klimatických jednotek, klimatických regionů, deficitních půd apod.,
- vedení, správu a doplňování archivu průzkumných prací ústavu
- vývojové činnosti v oboru bonitace půd,
- spolupráci s MZe ČR a ČÚZK při zavádění bonitace do katastru nemovitostí včetně instruktážní a odborné činnosti,
- metodické vedení pracovníků pozemkových úřadů, kteří provádějí aktualizaci bonitovaných půdně ekologických jednotek,
- spolupráci s pozemkovými úřady, předávání aktualizovaných map BPEJ,
- expertizní a poradenskou činnost,
- digitalizaci mapových podkladů odborného obsahu map BPEJ včetně průběžné aktualizace,
- vedení mapové knihovny odborného obsahu map BPEJ v rozsahu ČR, související numerickou databází a další datové báze ISOP,
- výstupy pro ČÚZK v požadovaném provedení a mapovém měřítku,
- vyhodnocení a zpracování dat numerické databáze podle zadání,
- vývoj a zdokonalování pracovních postupů digitalizace map BPEJ včetně odborných konzultací pro pozemkové a katastrální úřady,
- řešení vývojových úkolů spojených s použitím geografických systémů v praxi.

Finanční zajištění

Pokud se týká finančního zabezpečení ústavu v r. 2007, pak rozpočtové výnosy odpovídají předpokládaným potřebám pro zajištění chodu instituce a požadavkům na řešení výzkumného záměru, projektů a zakázek. Nic tedy nebrání tomu, aby přechod ústavu z formy státní příspěvkové organizace na veřejnou výzkumnou organizaci proběhl do zákonem stanovené lhůty 30. června t.r. aniž by to ohrozilo existenci této instituce.

□ □ □

■ ■ Právní informace ■ ■

1. Právní předpisy publikované ve Sbírce zákonů České republiky

1.1 Zákony

- **Zákon č. 460/2006 Sb.**, publikovaný dne 5. října 2006 v částce 150 Sbírky, kterým se vyhlašuje úplné znění zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, jak vyplývá z pozdějších změn. Zákon nabyl účinnosti dne 1. července 2006.
- **Zákon č. 465/2006 Sb.**, publikovaný dne 11. října 2006 v částce 152 Sbírky, kterým se vyhlašuje úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), jak vyplývá z pozdějších změn. Zákon nabyl účinnosti dne 3. července 2006.

1.2 Nařízení vlády

- **Nařízení vlády č. 461/2006 Sb.**, publikované dne 6. října 2006 v částce 151 Sbírky, o zvýšení důchodů v roce 2007. Nařízení nabude účinnosti dne 1. ledna 2007.

1.3 Vyhlášky

- **Vyhláška č. 457/2006 Sb.**, publikovaná dne 29. září 2006 v částce 149 Sbírky, kterou se mění vyhláška Českého úřadu zeměměřického a katastrálního č. 162/2001 Sb., o poskytování údajů z katastru nemovitostí České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška nabude účinnosti dne 1. ledna 2007.
- **Vyhláška č. 468/2006 Sb.**, publikovaná dne 11. října 2006 v částce 153 Sbírky, kterou se mění vyhláška č. 456/2005 Sb., kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků. Vyhláška nabude účinnosti dne 1. ledna 2007.
- **Vyhláška č. 491/2006 Sb.**, publikovaná dne 13. listopadu 2006 v částce 161 Sbírky, kterou se mění vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 337/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu. Vyhláška nabyla účinnosti dne 13. listopadu 2006.
- **Vyhláška č. 492/2006 Sb.**, publikovaná dne 13. listopadu 2006 v částce 161 Sbírky, kterou se mění vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 369/2001 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace. Vyhláška nabyla účinnosti dne 13. listopadu 2006.
- **Vyhláška č. 498/2006 Sb.**, publikovaná dne 28. listopadu 2006 v částce 163 Sbírky, o autorizovaných inspektorech. Vyhláška nabude účinnosti dne 1. ledna 2007.
- **Vyhláška č. 499/2006 Sb.**, publikovaná dne 28. listopadu 2006 v částce 163 Sbírky, o dokumentaci staveb. Vyhláška nabude účinnosti dne 1. ledna 2007.
- **Vyhláška 500/2006 Sb.**, publikovaná dne 28. listopadu 2006 v částce 163 Sbírky, o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. Vyhláška nabude účinnosti dne 1. ledna 2007.
- **Vyhláška č. 501/2006 Sb.**, publikovaná dne 28. listopadu 2006 v částce 163 Sbírky, o obecných požadavcích na využívání území. Vyhláška nabude účinnosti dne 1. ledna 2007.
- **Vyhláška č. 502/2006 Sb.**, publikovaná dne 28. listopadu 2006 v částce 163 Sbírky, kterou se mění vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu. Vyhláška nabude účinnosti dne 31. prosince 2006.
- **Vyhláška č. 503/2006 Sb.**, publikovaná dne 28. listopadu 2006 v částce 163 Sbírky, o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření. Vyhláška nabude účinnosti dne 1. ledna 2007.

Činnost pozemkových úřadů do roku 2015

Doc. Ing. Jiří Němec, CSc.

Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky v období let 2006 – 2008 zpracovává projekt Národní agentury zemědělského výzkumu MZe č. 1R56016 „Optimalizace činnosti pozemkových úřadů v ČR ve vztahu k využívání komplexních pozemkových úprav k uchování krajinných funkcí“. Jde o věcnou a ekonomickou analýzu činnosti pozemkových úřadů zahrnující přehled jednotlivých činností v současnosti a předpoklad činnosti a ekonomických potřeb v dalším období.

V tomto článku uvádím výhled části činnosti pozemkových úřadů, které se týkají pozemkových úprav. V příštím příspěvku se budeme zabývat i dalšími perspektivními činnostmi pozemkových úřadů včetně oblasti rozvoje venkovského prostoru a vlastnických vztahů.

Úvod

Do nedávné doby pozemkové úřady převážnou část své pracovní náplně věnovaly činnostem souvisejícím s restitučními, nezbytnému vyměřování pozemků, řešení tzv. zatímního užívání pozemků v případech, kdy vlastníci nemohli užívat své pozemky z důvodu nepřístupnosti, rozdrobenosti, apod.

V současné době představují hlavní činnost pozemkových úřadů zejména pozemkové úpravy a jejich investiční realizace (výstavba společných zařízení).

Zvláště je nutno zmínit zajišťování velkého objemu realizací společných zařízení z dříve schválených návrhů pozemkových úprav, na které lze čerpat dotace z programů EU.

Činnost pozemkových úřadů je závislá na ekonomických podmínkách provádění pozemkových úprav, specifických podmínkách regionů a z požadavků EU. Ekonomické podmínky budou dány na jedné straně finančními zdroji, na druhé straně optimálním počtem pracovníků (a technického vybavení) zajišťující hlavní činnost pozemkových úřadů. Podstatnou a hlavní náplní činnosti pozemkových úřadů v dalším období budou úkoly v oblasti řešení pozemkových úprav.

V první fázi podle požadavků jednotlivých objednatelů a v další fázi se zaměřením na potřeby katastrů. Požadavky vlastníků pozemků nad 50 % v daném katastru v nejbližším období nebudou dominantní. V období do roku 2015 hlavním objednatelům pozemkových úprav a důležitým finančním zdrojem budou požadavky na pozemkové úpravy v katastrálních územích se specifickým zaměřením:

- požadavky Pozemkového fondu ČR (PF ČR) na pozemkové úpravy v k. ú. s nedokončeným přídělovým a scelovacím řízením,
- úpravy pro Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD), stavebníka dálnic a rychlostních komunikací,
- pozemkové úpravy vyvolané výstavbou 4. železničního koridoru Českých drah (ČD),
- pozemkové úpravy v územích, v nichž se budou nacházet oblasti vodních nádr-

ží (akumulace povrchových vod), které budou budovány Povodími a protipovodňovými opatřeními (Povodí, a.s.),

- v menším rozsahu požadavky z řad vlastníků resp. uživatelů pozemků.

Další návaznou činností vyplývající z provádění pozemkových úprav bude:

- problematika prověřování a aktualizace BPEJ,
- problematika majetkoprávní,
- problematika vlastní projektové činnosti

Z hlediska možnosti čerpání finančních zdrojů z fondů EU (EAFRD) bude naléhavě řešit:

- problematiku investiční-realizační činnosti
- problematiku rozvoje venkovského území
- problematiku ochrany půdy

Tato problematika bude pojednána v samostatném článku v budoucích číslech „Pozemkových úprav“.

Katastrální území se specifickým zaměřením bude potřeba v nejbližších 4-5 letech řešit přednostně, jak z hlediska současného personálního složení pozemkových úřadů, tak i z hlediska finančních zdrojů, které již v současnosti poskytují objednatelé těchto pozemkových úprav, tj. PFČR, ŘSD, ČD a v budoucnosti i Povodí a.s. S výjimkou Povodí a.s. s ostatními zájemci o pozemkové úpravy ÚPÚ MZe již podepsal příslušné smluvní dohody o vzájemné spolupráci a finančních příspěvcích.

Katastrální území s nedokončeným přídělovým a scelovacím řízením

Pozemkový fond ČR ve spolupráci s Ústředním pozemkovým úřadem MZe v roce 2005 vytipoval a vybral celkem 1 029 katastrálních území s nedokončeným přídělovým a scelovacím řízením (dále jen NPSŘ), na kterých je třeba přednostně a urychleně provést pozemkové úpravy.

Potřeba pozemkových úprav je dána skutečností, že do roku 2009 by měl Pozemkový fond ČR prodat všechny zemědělské pozemky ve vlastnictví státu. V k. ú. s NPSŘ jsou ve většině případů známi vlastníci pozemků, avšak v katastrálních mapách nejsou zakresleny vlastnické hranice přídělů a v mnohých případech pří-

děly nejsou zcela finančně vypořádané. Požadované pozemkové úpravy v těchto k. ú. by měly udělat pořádek jak v KN tak i v mapách, tj. převést majetkoprávní vztahy do digitálních katastrálních map (DKM).

O pozemkové úpravy v k. ú. s NPSŘ mají zájem rovněž obce, jejichž majetky jsou nevyjasněné a obce nemohou realizovat požadovaný rozvoj venkovského prostoru.

Rozsah rozpracovaných a potenciálních pozemkových úprav v k. ú. s NPSŘ podle krajů je uveden v **tabulce 1 na následující straně**.

Největší počet k. ú. s NPSŘ se nachází v Jihočeském kraji (okr. Tábor a Prácheň), v Olomouckém kraji (okr. Olomouc) a ve Středočeském kraji (okr. Rakovník). V Karlovarském kraji. V severních okresech Ústeckého kraje, v Moravskoslezském kraji. V okresech Uherské Hradiště a Zlín není ani jedno k. ú. s NPSŘ. Potřeba řešení pozemkových úprav v k. ú. s NPSŘ je regionálně výrazně diferencována.

Mají-li se ve všech k. ú. s NPSŘ zahájit pozemkové úpravy do roku 2009 bude muset PFČR uvolnit přibližně 2 058 mil. Kč, tj. ročně cca 750 mil. Kč. Termín dokončení těchto pozemkových úprav lze předpokládat nejdříve kolem roku 2015.

Již v roce 2006 PFČR tuto částku uvolnil, avšak z kapacitních důvodů příslušných ZAPÚ nebylo možné zajistit výběrové řízení a zadání zakázek na zpracování pozemkových úprav. K 31. 12. 2005 bylo rozpracováno 25 JPU a 14 KPÚ v k. ú. s NPSŘ. Předpokládaný termín dokončení těchto KPÚ je v roce 2009.

Vzhledem ke kapacitním možnostem ZAPÚ, v kterých bude největší nápor na řešení KPÚ v k. ú. s NPSŘ, bude nutné tato pracoviště přednostně personálně posílit, resp. provést příslušné reorganizace pracovišť.

Katastrální území s liniovými stavbami

Potenciální potřeba pozemkových úprav v katastrálních územích s liniovými stavbami vzniká při výstavbě: dálnic a rychlostních silnic a 4. železničního koridoru.

Dálnice a rychlostní silnice

Podklady k výstavbě dálnic a rychlostních silnic byly poskytnuty Ředitelstvím silnic a dálnic, stav k 1. 7. 2006 (dále jen ŘSD).

Od roku 2003 probíhá projektování pozemkových úprav v k. ú. pod současnými i plánovanými trasami ŘSD. Podle uzavřené smluvní dohody Ředitelství silnic a dálnic by mělo poskytovat ročně přibližně 100 mil. Kč.

Potenciální potřeba pozemkových úprav je v 566 katastrálních územích s finanční náročností zhruba 1 132 mil. Kč. Za předpokladu dokončení výstavby dál-

Rozsah rozpracovaných a potenciálních pozemkových úprav v katastrech s nedokončeným přidělovým a scelovacím řízením, s oblastmi akumulace povrchových vod a pod liniovými stavbami

Tabulka 1

Okres	Pozemkové úpravy rozpracované															P.Ú. potenciální- bez duplicit				
	JPÚ					KPU					JPÚ s následnými KPU									
	4.koridor	NPSŘ	RSD	OAPV	Celkem	4.koridor	NPSŘ	RSD	OAPV	Celkem	4.koridor	NPSŘ	RSD	OAPV	Celkem	4 roky	5 let	10 let	14 let	
Středočeský kraj	1	2	4	0	7	0	2	5	3	10	0	0	0	0	0	15	70	128	52	265
Jihočeský kraj	0	10	2	4	15	9	3	27	5	35	2	0	3	0	3	8	247	43	78	376
Plzeňský kraj	0	1	0	1	2	0	4	0	7	10	0	1	0	0	1	0	111	0	102	213
Karlovarský kraj	0	0	1	1	2	0	0	5	4	9	0	0	0	0	0	0	0	46	33	79
Ústecký kraj	0	0	2	0	2	0	0	4	0	4	0	0	1	1	2	0	47	51	13	111
Liberecký kraj	0	1	0	1	2	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	48	8	15	71
Královéhradecký kraj	0	3	8	1	12	0	0	13	0	13	0	0	0	0	0	0	76	69	40	185
Pardubický kraj	0	0	2	0	2	0	1	22	8	29	0	0	0	0	0	0	93	55	37	185
Kraj Vysočina	0	2	0	1	3	0	2	0	6	8	0	1	0	0	1	0	91	0	54	145
Jihomoravský kraj	0	2	2	0	4	0	1	13	9	23	0	0	0	0	0	0	106	42	39	187
Olomoucký kraj	0	3	4	1	7	0	1	12	6	18	0	0	0	0	0	0	122	47	79	248
Zlínský kraj	0	1	8	3	9	0	0	10	2	12	0	0	2	0	2	0	18	37	21	76
Moravskoslezský kraj	0	0	20	1	21	0	0	5	0	5	0	0	0	0	0	0	0	40	21	61
ČR celkem	1	25	53	14	88	9	14	117	50	177	2	2	6	1	9	23	1 029	566	584	2 202

Poznámky: 4. koridor – katastry ležící pod nově plánovanou trasou 4. železničního koridoru (trať Praha-Horní Dvořiště)
NPSŘ – katastrální území dotčená nedokončeným přidělovým a scelovacím řízením
RSD – katastry ležící pod rychlostními silnicemi a dálnicemi
OAPV – katastry s oblastmi akumulace povrchových vod
ÚpÚ MZe 2005; SŽDC, s.o - Stavební správa Praha, 2006
PF ČR, 2006; ŘSD 2006; MZe - odbor vodohospodářské politiky 2006

Zpracoval: Němec J., Kučera J., VÚZE 2006

nic a rychlostních silnic do roku 2017 bude nutné v průměru ročně zpracovat pozemkové úpravy v 56 k. ú. s ročním objemem po 100 mil. Kč.

Balance rozpracovaných a potenciálních pozemkových úprav v k. ú. s plánovanými rychlostními silnicemi a dálnicemi (dále jen RSD) podle krajů je uvedeno v tabulce 1.

Největší rozsah potenciální potřeby pozemkových úprav v k. ú. nacházejících se pod ŘSD je ve Středočeském kraji (pražský okruh a dálnice Praha-České Budějovice), dále v Jihočeském kraji, Karlovarském kraji, Pardubickém kraji a Moravskoslezském kraji.

4. železniční koridor

4. železniční koridor je veden z Prahy přes Tábor, České Budějovice do Rakouska. Převážná část koridoru vede po současné trase železnice. V určitých úsecích je však železniční koridor veden po „zelené louce“. V těchto úsecích bude nutné provést pozemkové úpravy. Podle podkladů ze SŽDC, s.o. – Stavební správa Praha jedná se o zasažení celkem 23 k. ú., které se nachází převážně v okrese Benešov, Tábor a České Budějovice. 4. železniční koridor by měl být postaven do roku 2010. Pozemkové úpravy ve 23 k. ú. budou vyžadovat přibližně finanční prostředky ve výši 46 mil. Kč, tj. ročně cca 12 mil. Kč.

Katastrální území s oblastmi akumulace povrchových vod a protipovodňových opatření

Na základě usnesení vlády č. 496 z 10. května 2006 (Financování protipovodňových opatření zajištěných Ministerstvem zemědělství) byly expertním týmem MZe vytipovány oblasti (katastrální území), v kterých budou realizována protipovodňová opatření a vodní nádrže pro akumulaci povrchových vod (dále jen OAPV).

Expertní tým MZe konstatoval, že pro usnadnění realizace protipovodňových opatření je největším problémem získání práva k pozemkům a stavbám, na nichž se budou tato protipovodňová opatření realizovat. Získání těchto práv je nutné řešit přednostně dohodou s vlastníky dotčených pozemků a staveb výměnou pozemků v rámci komplexních pozemkových úprav. Investorem protipovodňových staveb budou Povodí a.s. a MZe.

Výstavba protipovodňových staveb se předpokládá do roku 2020.

Potenciální potřeba pozemkových úprav pro OAPV je v 584 katastrálních území s finanční náročností zhruba 1 168 tis. Kč. Za předpokladu dokončení výstavby protipovodňových opatření do roku 2020 bude nutné v průměru ročně zpracovat pozemkové úpravy ve 42 k. ú. s ročním objemem cca po 100 mil. Kč. Balance rozpracovaných potenciálních

pozemkových úprav v k. ú. s OAPV je uvedena podle krajů v tabulce 1.

Největší rozsah potenciální potřeby pozemkových úprav v k. ú. s OAPV je v Olomouckém kraji (okr. Šumperk), v Plzeňském kraji (okr. Tachov), v Jihočeském kraji (okres Český Krumlov), ve Středočeském kraji (okr. Příbram), v Pardubickém kraji (okr. Chrudim), v Jihomoravském kraji (okr. Brno-venkov) a v kraji Vysočina (okr. Havlíčkův Brod). Financování těchto pozemkových úprav se předpokládá z finančních zdrojů investorů, tj. Povodí a.s. Vzhledem k tomu, že Povodí a.s. je akciovou společností se 100 % účastí státu, finanční prostředky ze státního rozpočtu půjdou odděleně (navíc) přes Povodí a.s., resp. budou přímo přiděleny ÚPÚ MZe nad rámec ročních přidělů na činnost pozemkových úřadů.

Pro řešení protipovodňových opatření vláda ČR schválila v lednu 2007 přibližně 1 000 mil. Kč na pozemkové úpravy s termínem do roku 2010.

Potenciální potřeba pozemkových úprav v katastrálních územích se specifickým zaměřením

Celková potenciální potřeba pozemkových úprav v katastrálních územích se specifickým zaměřením (4. železniční koridor, NPSŘ, RSD a OAPV) činí 2 202 katastrálních území, plošně značně diver-

sifikovaných. S ohledem na termíny předpokládaných ukončení jednotlivých staveb, resp. akcí, největší rozsah cca 1 052 k. ú. se kumuluje v období do roku 2010, kdy je žádoucí ukončit pozemkové úpravy pro katastrální území s nedokončeným přidělovým a scelovacím řízením a v územích s protipovodňovými opatřeními. Tato akce by se mohla zejména z kapacitních důvodů prováděcích firem protáhnout do roku 2015.

Pro období do roku 2020 zbyvá zpracovat přibližně dalších 1 000 k. ú., na které mohou uvolnit finanční prostředky Ředitelství silnic a dálnic, jako i Povodí a.s.

Přehled předpokládaných finančních požadavků na zpracování a realizaci pozemkových úprav v k. ú. se specifickým zaměřením je zpracován ve dvou variantách, a to optimistická varianta a reálná až mírně pesimistická varianta.

V optimistické variantě se předpokládá, že finanční zdroje jak ze státního rozpočtu, tak i z prostředků EU nebudou v příštím období kráceny, spíše naopak, finanční prostředky ze státního rozpočtu mírně porostou s ohledem na zvýšenou potřebu realizace (investiční činnosti) pozemkových úprav, **tabulka 2**.

Za uvedených předpokladů do roku 2010 by mohlo být k dispozici 1 700 až 2 600 mil. Kč ročně na pozemkové úpra-

Předpokládané finanční požadavky na zpracování a realizaci pozemkových úprav v k. ú. se specifickými zaměřením v mil. Kč - optimistická varianta

Tabulka 2

Rok zpracování KPÚ	k.ú. se specifickým zaměřením				Státní rozpočet	Investiční výstavba fondů EU	z	Celkem
	4. koridor ČD	NPSŘ	RSD	OAPV + PPO				
2007	12	750	100	140	650	750		2 402
2008	12	750	100	380	650	750		2 642
2009	12	558	100	250	650	750		2 320
2010	10		100	230	700	750		1 790
2011			100	100	700	750		1 650
2012			100	100	700	750		1 650
2013			100	100	700	750		1 650
2014			100	100	700	400		1 300
2015			100	100	700	400		1 300
2016			100	100	800	400		1 400
2017			132	100	800	400		1 432
2018				100	900	400		1 400
2019				100	900	400		1 400
2020				168	900	400		1 468
Celkem	46	2 058	1 132	2 068	10 450	8 050		23 804

Poznámky:

4. koridor ČD katastry ležící pod nově plánovanou trasou 4. železničního koridoru (trať Praha-Horní Dvořiště)
 NPSŘ katastrální území dotčená nedokončeným přidělovým a scelovacím řízením
 RSD katastry ležící pod rychlostními silnicemi a dálnicemi
 OAPV katastry s oblastmi akumulace povrchových vod
 PPO protipovodňová ochrana

Zdroj: Vlastní výpočty
Zpracoval: Němec J., VÚZE 2006

vy. Po roce 2010 převážná část pozemkových úprav bude prováděna podle požadavků obcí, resp. vlastníků pozemků. Vzhledem k tomu, že nejaktuálnější potřeba pozemkových úprav bude ukončena pravděpodobně do roku 2011 až 2015 v následujícím období nastane konsolidovaný stav v požadavcích na pozemkové úpravy se standardními požadavky na rozsah a provádění vlastních pozemkových úprav a geodetických prací v rozsahu cca 150 až 200 KPÚ ročně, tj. ve finančním objemu 1300 až 1 600 mil Kč. Celkem za období 2007 až 2020 bude možné vynaložit na pozemkové úpravy 23 804 mil. Kč.

V reálné až mírně pesimistické variantě se předpokládá, že zdroje z fondů EU již po roce 2008 mírně poklesnou z důvodu rozšíření EU na 27 členů a po roce 2013 se výrazně sníží z důvodu změny Společné zemědělské politiky. V důsledku toho i zdroje ze státního rozpočtu se sníží s ohledem na potřeby financování aktuálních potřeb zemědělců (zemědělských farem).

Za tohoto předpokladu do roku 2010 celková dispozice finančních zdrojů se výrazně nezmění oproti první variantě, avšak po roce 2011 dojde k značnému útlumu v přídele finančních prostředků pro navrhování a provádění pozemkových úprav. Celkem za období 2007 až 2020 bude možné vynaložit na pozemkové úpravy 19 004 mil. Kč, tj. přibližně o 20 % méně než u první varianty, **tabulka 3 - na následující straně**.

Samozřejmě budou-li k dispozici větší finanční prostředky ze státního rozpočtu, lze kalkulovat i s větším počtem pozemkových úprav za současnou cenu projekčních a realizačních cen za 1 ha.

V případě, že dojde ke zvýšení cenové úrovně prováděcích prací tak, jak předpokládá Českomoravská komora pozemkových úprav (viz její ceník prací), je možné, že roční počet

prováděných pozemkových úprav s ohledem na disponibilní finanční prostředky se výrazně sníží.

Závěr

Činnost pozemkových úřadů s ohledem na budoucí požadavky je možné rozdělit do dvou časových horizontů, a to do roku 2010, resp. 2015 a po roce 2015,

- do roku 2010 věcné a finanční požadavky na pozemkové úpravy do značné míry převyšují současné kapacity pozemkových úřadů, zejména v kraji Jihočeském (376 KPÚ), Olomouckém (248 KPÚ), Středočeském (232 KPÚ), Plzeňském (213 KPÚ), Královéhradeckém a Pardubickém (po 185 KPÚ). V ostatních krajích, a tudíž u ostatních pracovišť PÚ, předpokládané požadavky na pozemkové úpravy budou podprůměrné, často na úrovni požadavků do roku 2006,
- po roce 2015 a v některých případech i dříve hlavní nápor „vyžádaných“ pozemkových úprav od různých investorů pomine a průběh pozemkových úprav bude probíhat „konsolidovaně“ na základě standardních požadavků vlastníků pozemků, resp. požadavků obcí,

S ohledem na některé současné požadavky ze strany EU by bylo vhodné již v nejbližším období (ještě v roce 2007) zařadit do činnosti pozemkových úřadů i problematiku:

- ochrany půdy ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a rady č. 2004/35/ES, a tudíž sloučit s činností evidence a administrace BPEJ,
- rozvoje venkovského prostoru ve smyslu strategického plánu rozvoje venkova ČR dle NSPRV na období 2007 – 2013.

O této problematice pojednám v dalším příspěvku.

Předpokládané finanční požadavky na zpracování a realizaci pozemkových úprav v k.ú. se specifickými zaměřeními v mil. Kč - reálná až mírně pesimistická varianta

Tabulka 3

Rok zpracování KPÚ	k.ú. se specifickým zaměřením				Státní rozpočet	Investiční výstavba fondů EU	Celkem
	4. koridor ČD	NPSŘ	RSD	OAPV + PPO			
2007	12	750	100	140	650	750	2 402
2008	12	750	100	380	550	650	2 442
2009	12	558	100	250	550	600	2 070
2010	10	-	100	230	500	600	1 440
2011			100	100	500	550	1 250
2012			100	100	500	550	1 250
2013			100	100	450	550	1 200
2014			100	100	450	400	1 050
2015			100	100	450	400	1 050
2016			100	100	450	400	1 050
2017			132	100	400	400	1 032
2018				100	400	400	900
2019				100	400	400	900
2020				168	400	400	968
Celkem	46	2 058	1 132	2 068	6 650	7 050	19 004

Poznámky:

4. koridor ČD katastry ležící pod nově plánovanou trasou 4. železničního koridoru (trať Praha-Horní Dvořiště)
 NPSŘ katastrální území dotčená nedokončeným přidělovým a scelovacím řízením
 RSD katastry ležící pod rychlostními silnicemi a dálnicemi
 OAPV katastry s oblastmi akumulace povrchových vod
 PPO protipovodňová ochrana

Zdroj: Vlastní výpočty
 Zpracoval: Němec J., VÚZE 2006

Výňatek z článku Ing. Václava Matyáše, prezidenta Svazu podnikatelů ve stavebnictví ČR „Stav a perspektivy českého stavebnictví“ – „Dopravní stavby“, který upozorňuje na neutěšený stav ve výstavbě zejména dálnic na území ČR a na jeho základní příčiny. Článek byl publikován ve Zprávách + informacích ČKAIT v prosinci 2006.

Dopravní stavby

Nejvýznamnějším segmentem českého stavebnictví jsou dopravní stavby. Naše republika i po mnohaletém úsilí přibližovat se evropské úrovni v budování dopravní infrastruktury zdaleka nepostupuje tak, jak by si odborníci i veřejnost přáli a jak by to nedobrá situace naší dopravní sítě vyžadovala. Budování nových komunikací, především dálnic, neovlivňuje nedostatek stavebních kapacit. Rychlost výstavby je závislá na dvou faktorech: financování a územní připravenosti. Obojí se u nás zajišťuje velmi složitě. V Maďarsku postavili za poslední čtyři roky 420 km dálnic, což je téměř 80 % toho, co je v ČR provozováno od počátku jejich budování. Dokázali zajistit územní připravenost i finanční prostředky, které přišly především z evropských fondů. Maďaři rozhodně nedostávají od Unie víc peněz než my, ale umí lépe a účelněji zaměřit jejich čerpání. Investorské zajištění území je mnohdy větším problémem než financování. Je to výsledek nátlaku nevládních organizací, ochránců životního prostředí, ekologických aktivistů, ale i otázka výkupů nemovitostí a pozemků, kde sehrávají roli spekulace jednotlivců i některých územních orgánů. Stavby, které se budou realizovat v roce 2010 musí již nyní být ve fázi územního rozhodnutí. ČR má plán vystavět 1 007 km dálnic a 1 150 km rychlostních komunikací. Podle původní dopravní politiky vlády by měly být dokončeny do konce roku 2010. Na počátku příštího roku bude zbývat k dobudování 378 km, tedy plná třetina celkové plánované délky. Rychlostních komunikací zbývá k realizaci ještě téměř 60 %. Ve finančním vyjádření je to přibližně 300 miliard korun. Z dosavadního přehledu financování pozemních komunikací (bez silnic II. a III. třídy, které jsou financovány z rozpočtu krajů) nepřekročila roční částka 30 miliard. Je patrné, že ani dvojnásobná částka by nestačila pokrýt finanční potřebu k dodržení termínu v roce 2010. Nesmíme ve svých úvahách opome-

nout potřebu nemalých investic na opravy a modernizace komunikací, mostů, železničních tratí. Často se u nás tvrdí, že nedostatek financí na výstavbu dopravní infrastruktury máme proto, že kilometr dálnice v České republice stavíme třikrát draž než v Polsku nebo Norsku. Není to pravda. Toto tvrzení se kdysi objevilo v médiích a od té doby jej mnozí rádi citují, dobře se to čte. Důležité je vnímat rozdíl mezi cenou stavebních prací a pořizovací cenou stavby. V pořizené je zahrnuto kromě ceny stavebních prací také mnoho dalších nákladů, které u nás svoji výší přesahují evropské zvyklosti. Podstatný je i výsledný standard a technické parametry.

□ □ □

**Českomoravská komora
 pozemkových úprav
 ve spolupráci s MZe ČR-ÚPÚ**

pořádá ve dnech 2.-4. května 2004

12. celostátní seminář Komplexních pozemkových úprav ve Strážnici

Součástí semináře bude odborná exkurze do okruhu Brno-venkov.

Kontaktní osoba: Ing. Zdeněk Burian, tel.: 567 321 301,
 mobil: 606 323 781

Organizační garant: Ing. Antonín Svoboda, ČZS, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1, tel./zázn.: 221 082 270,
 mob.: 608 525 662, e-mail: antsvoboda@seznam.cz

♦ ♦ ♦

Kategorizace a typizace geobiocenů zemědělské krajiny jako základní metodický přístup k pozemkovým úpravám

V. A. Mazín, ředitel PÚ Plzeň

(vybraná kapitola z Generální metodiky KPÚ – JČU Č. Budějovice)

I. Úvod a teoretické předpoklady

Těžištěm pozemkových úprav je zpracování nového návrhu uspořádání krajiny podle nejnovějších metod a poznání v tomto vědním oboru. Smyslem a významem celého procesu KPÚ je nejen plán či mapa KN, ale realizace tohoto plánu a vytvoření nové tváře krajiny třetího tisíciletí.

Základní metodou provádění rozborů, průzkumů směřujících k návrhu plánu SZ je systémová analýza a na ní navazující koordinovaná syntéza. Jedině tento přístup systémového inženýrství vycházející z vědeckého holismu a vnímání celistvosti krajinného prostoru zaručí dosažení hlavního cíle pozemkové úpravy, což je prostorově funkční optimalizace zemědělské krajiny. Tato etapa KPÚ, tedy průzkumy a rozborů je věcí spíše odborníků specialistů a koordinace jejich výsledků a místní komunita, vlastníci či zemědělci nemohou tolik participovat na odborné, expertní části tvorby dokumentu.

Zásada pro zpracování průzkumů a rozborů je úplnost sběru všech informací z podkladů a hlavně terénu a vyčerpání všech hodnotících metod, kritérií a limitů při vyhodnocení skutečného stavu krajiny a jejích jednotlivých subsystémů. Naopak hlavní zásadou následné syntézy, tedy tvorby konceptu plánu SZ je kreativita návrhů polyfunkčních prvků nové podoby krajinného prostoru. Nelze postupovat jen metodou retrospektivní analýzy a rekonstrukce bývalé krajiny minulého století dle historických map a snímků.

Předpokladem pro kvalitní zpracování systémové analýzy pro tvorbu nového krajinného plánu je znalost zákonitostí krajinné ekologie, a to nejen z hlediska sítě ÚSES, ale celé matrice zemědělské krajiny. Tato znalost je kvalifikačním předpokladem i pro geodeta, který chce rozpoznat hranice mezi různými pozemky, agroekosystémy a geobiocény. Pro účely vyhodnocení a studií širších územních vazeb, tedy oborových generelů, byly proto sestaveny metodické pomůcky, které lze využít především pro identifikaci nesouladů druhů pozemků, ale i návrh prostorových a funkčních změn v místech krizových projevů a rozporů s optimálními způsoby využití půdy a krajiny. Jde tedy o metodu změn druhů pozemků při pozemkové úpravě. Jelikož pozemkové úpravy řeší především změny, optimalizaci a ochranu v rámci zemědělského půdního fondu, byla vypracována soustava pomůcek, vycházející ze speciálního katalogu geobiocenů, vyskytujících se v zemědělské části krajiny. Nejde tedy o ucelený katalog biotopů a půdních jednotek, ale do soustavy je zahrnuta především složka zemědělské půdy jako výchozí přírodní a přeměněné stanoviště pro kulturní rostlinu nebo přírodě blízká společenstva. Zároveň do hodnotících kritérií byly zahrnuty způsoby antropického využívání, tedy energomateriálních vkladů včetně negativních dopadů intenzifikace, projevující se v degračních procesech v půdě a biotě. Podobně jev soustavě metod, limitů a hodnotících kritérií sukcese bioty a inklinace k ekostabilizační funkci prvků, především z hlediska ladem ležících trvalých travních porostů. Celá soustava hodnocení je přirozeně otevřená změnám, které vyplývají z dynamiky přírodních a sociálních jevů v krajině.

2.1. Kategorizační stupnice homogenních geobiocenů zemědělské krajiny

Tato kategorizační stupnice je srovnávací rovinou pro vyhodnocení homogenních geobiocenů dle podkladů, ale i přímo v terénu. Je jí možné také využít pro kontrolu navržených prostorově-funkčních změn pozemku. Je zřejmé, že každá přírod-

ní oblast (nížinná až horská) má jiné parametry v rámci jednoho ideotypu, tedy že standardní typická orná půda v Polabí má trochu jiné hodnoty rozhodných faktorů (půda, svah a ostatní), než standardní typická orná půda v podhorských oblastech, přesto je potřebné používat pokud možno sjednocená kritéria pro posuzované a navrhované způsoby využívání zemědělské krajiny.

Při sestavování této kategorizační stupnice a limitních kritérií půdněekologicky homogenních jednotek bylo využito výsledků Komplexního průzkumu zemědělských půd (1967-1972) a Bonitačního půdněekologického průzkumu (1981). Z těchto průzkumných prací provedených v rámci ČR byl sestaven Bonitační informační systém, po roce 2000 se stal součástí KN a je průběžně aktualizován. Zároveň došlo vyhláškou MZe ČR, kterou se stanoví charakteristiky BPEJ k propojení názvosloví KPZP a nového Klasifikačního systému půd ČR (Němeček 2001). Při sestavování kategorizační stupnice homogenních biocenů zemědělské krajiny byly respektovány zásady agregace geneticko – agronomických a půdně ekologických vlastností půdy a stanovišť. Snahou bylo nově syntetizovat genetické vlastnosti zemědělských půd, optimální či racionální způsoby využití a přirozené dispozice geobiocenu k ekostabilizační či mimoprodukční funkci v rámci krajiny. Byly tak vytvořeny teoretické limity pro vymezení konkrétních hranic, nikoli jen imaginárních izobát, jako je tomu u BPEJ. Je třeba jen poznamenat, že klasifikační pojmy a kritéria KPZP, týkající se hlavně zrnitosti, hloubky a skeletovitosti půdy nejsou zatím ničím nahraditelná.

Z hlediska praktického využití kategorizační stupnice postačí rozlišovat tři různé typy krajinného prostoru nebo přírodních oblastí, a to:

- Ekologicky stabilní – horské a podhorské oblasti s přechodem do vrchovin
- Relativně vyvážený – pahorkatiny a vrchoviny s jejich přechodovými partiemi
- Nestabilní až narušený – nížinné až nivní oblasti vnitrozemí příměstské a průmyslové aglomerace

Pro vymezení těchto typů krajiny je možné využít hodnotící faktory, které určí rajonovou specifikaci jako relativní rámec pro aplikaci kategorizační stupnice homogenních geobiocenů.

Následující kategorizační stupnice je zpracována pro podmínky Ekologicky stabilního krajinného prostoru (HaPO a přechod na vrchoviny, KR 9, 8, 7). Pro podmínky rovinatých poloh a nížin s narušenou rovnováhou krajiny ji lze přiměřeně aplikovat a modifikovat.

Pro použití kategorizační stupnice je potřebné znát teorii krajinné ekologie a struktury krajinných objektů. Účelům pozemkových úprav, tedy detailu krajiny na úrovni plošky nebo jednotky v rámci matrice agroekosystémů, nejlépe vyhovuje pojem geobiocenu.

Geobiocén je konkrétní pojem pro určitou jednotku geosystému (krajiny) a jeho jednotlivých ekosystémů. Na rozdíl od přírodních, životaschopných, velkých ekosystémů je vhodné tento termín používat pro antropicky přeměněné biogeocenózy nebo torza původních ekosystémů zemědělské krajiny, jejíž klíčovou složkou je půda. Geobiocén obsahuje soubor přírodních biogeocenóz a modifikovaných až transformovaných biogeocenóz, které se na konkrétní lokalitě vystřídaly a vystřídají. (Zlatník 1973). Za geobiocén lze považovat například remíz na postagrárním stanovišti watland (mokřad), část louky ležící ladem, enklávu lesa ve velkém agroekosystému. Metoda

vymezení homogenních geobiocénů je založena na srovnání standardních ideotypů s konkrétními parametry pozemku zjištěnými v terénu nebo uvedenými v podkladových materiálech, především BPEJ nebo KPZP.

Pro vymezení homogenních geobiocénů v rámci zemědělské části krajiny lze využít předem vymezených kategorií ideotypů a jejich charakteristik nebo limitních kritérií a faktorů. Je zřejmé, že pro praktické využití této soustavy kritérií, faktorů a limitů, je nutné určité zjednodušení, které by směřovalo ke změnám druhů pozemků uvedených v katastru nemovitosti, tedy v podstatě:

1. delimitace pozemků na zemědělskou půdu a nezemědělskou půdu s problematikou hranicí dlouhodobých lad, které směřují sukcesí do lesní půdy nebo ostatních ploch
2. převody pozemků uvnitř zemědělského půdního fondu, a to především vymezení nevhodně zorněných částí agroekosystémů

Aby bylo možné vycházet ze standardní, jednotné metody změn druhů pozemků, byla sestavena stupnice ideotypů hlavních geobiocénů zemědělské krajiny, a to pro:

- skupina A – agrosystémy (orná půda, přirozená louka, přirozeně vlhká louka, přirozená pastvina a speciální kultury)
- skupina B – ekosystémy přirozené až přírodní, většinou dlouhodobá postagrární lada (suchopáry, mokřady, enklávy trvalého porostu, vodní plochy – součásti kostry ÚSES)
- skupina C – antropogenní útvary

ZÁKLADNÍ KATEGORIZAČNÍ STUPNICE HOMOGENNÍCH GEOBIOCÉNŮ ZEMĚDĚLSKÉ KRAJINY

Kategorie A. Přeměněné geobiocény agroekosystémů

I. Orná půda typická – trvalé zornění bez výrazného nebezpečí degradace

Nadmořská výška do 800 m (600 – 800 m – podmíněná orná extenzivní)

1. Půdní pokryv
 - sh – vh půda bez balvanů (nad 30 cm Ř) pod povrchem
 - sh – h ornice
 - 0 – K₁ (K₂) ornice, max. K₂ podorničí při velikosti kamene do 10 cm a měkké hornině
 - hp-h půdy
 - příznivé vlhkostní poměry
 - půdní jednotka: I1, I2, I3a,b
2. Erozní ohroženost: latentní až mírná, vždy však pod přípustnou mezí
3. Mikrorelief
 - max. 12°
 - JZ, J, JV
 - rovný povrch
 - zastínění jen okrajové
4. Degradace půdy a infiltrace vody:
 - bez projevů degradace a výrazné infiltrace živin či cizorodých látek do podzemních vod
 - výměra 1 – 8 ha (minimální ekonomicky únosná výměra 3 ha)
5. Omezení využívání: bez limitů, v rámci útlumové agroenvironmentální politiky, zatravněno, někdy využívané jako víceleté kultury na orné

II. Přirozená střídavě vlhká louka – intenzivní až polointenzivní TTP, transportní zóna, někdy jednoletý úhor

Nadmořská výška do 1000 m (nížiny až podhorské oblasti)

1. Půdní pokryv:
 - sh-vh půda
 - m-h humusový horizont, min. 18 cm
 - 0-K2 humusového horizontu

- ph-jh půdy
 - dočasně vlhčí stanoviště
 - půdní jednotka: II 4,5, III
2. Erozní ohroženost (nevyhodnocuje se vzhledem k trvalému travnímu porostu)
 3. Mikrorelief:
 - max. 12° (místy 17°)
 - nerozhoduje
 - rovný povrch až svahový průleh výrazný
 - okrajové až plošné zastínění
 4. Degradace půdy, odvodnění
 - půda má stejný stupeň hydromorfismu (oglejení, místy glejový proces nebo příznivé)
 - bez náletu nebo ojedinělé křoviny, stromky na okrajích
 - bez zamokření nebo svahové povrchové vody nebo neusměrněný bodový pramenný vývěr, odvodnění není převážně nutné, postačí jen povrchové příkopy
 5. Omezení využívání:
 - bez limitů nebo I, IIa, agointerakční prvek, BK, BC, možnost hnojení bez omezení, pokud se nevyskytuje ve zraatitelné oblasti či zóně, udržovací vápnění 3-5 let.období, výnosy 2,7-6,5 t/ha
 6. Bylinné patro:
 - spíše vlhkomilné, dvopatrové porosty trav, někdy přírodě blízké druhy v místech převlhlčení a nižší intenzity využití (sítina)
 - kulturní nebo umělé travní porosty, minimálně třísečné, potřeba zvyšování diverzity druhů

III. Přirozeně mokrá nivní louka až vlhká lada – polointenzivní TTP, transportně akumulární zóna, záplavové území

1. Půdní pokryv
 - h-vh půda
 - m-sh humusový horizont
 - 0-K2 skeletovitost humusového horizontu
 - h-jh (jv) půdy
 - vlhké stanoviště se zvýšenou hl.p.v, místy trvale mokré
 - půdní jednotka: IV – poměrně úrodná půda
2. Erozní ohroženost: nevyhodnocuje se
3. Mikrorelief
 - rovina až místy 17°
 - expozice nerozhoduje, většinou vícesměrná
 - zvlnění až výrazná depresní sníženina nebo svahový průleh
 - okrajové až plošné zastínění
4. Degradace půdy a odvodnění
 - půda má stejný stupeň hydromorfismu
 - glejový proces, oglejení nebo zrašelinění (pravidelné záplavy někdy chybí)
 - bez náletu nebo ojedinělý nálet, místy středně hustý
 - bez zamokření nebo neusměrněné silné pramenné vývěry, případně depresní poloha s neudržovanými příkopy, odvodnění jen příkopy a stružkami, především z důvodu únosnosti povrchu
5. Omezení využívání
 - vždy agointerakční prvek a ochranná zóna biokoridoru ÚSES, POIIa, POI, pesticidy využívat jen při vysokém místním rozšíření houževnatých plevelů, zvyšování zastoupení vhodných druhů, vždy dvou až trojsečné louky, místy toužebníková lada – mokré procesy, pcháč, toužebník, sítina, ostřice, nálet olší a vrb rychle rostoucích a rozšiřujících se, u krátkodobých lad výskyt stařiny a zabuřnění, vždy však pouze krátkodobě
6. Bylinné patro (biotop):
 - psárkové louky podmíněné a udržované kosením, sukcesní stádium lužní lesy (olšiny), někdy odvodněné a zkulturněné na jetelotravní směsky

IV. Přirozená suchá pastvina nebo horská louka (nad 600 m.n.m.) – extenzivní TTP, infiltrační zóna (nevyskytuje se v teplých oblastech)

1. Půdní pokryv
 - m-sh(h) půda s možností výskytu balvanů pod povrchem
 - m-sh humusového horizontu i méně než 18 cm, 10-15 cm
 - K1-K3 humusový horizont
 - p-ph (jh) půdy (jh při bodovém výskytu organické půdy)
 - výsušné stanoviště (místy vlhké- ve spodních částech pramenní vývěry)
 - půdní jednotka: V, III (neměly by být semihydromorfní půdy)
2. Erozní ohroženost (nevyhodnocuje se)
3. Mikrorelief:
 - rovina až 25°
 - expozice nerozhoduje, většinou převládá J
 - mírně zvlněný povrch až výrazné terénní zlomy
 - bez zastínění až plošné zastínění lesem při okrajích
4. Degradace půdy
 - půdní pokryv může být značně heterogenní až organominerální katéna, ale s převahou terestrických půd
 - místní sešlapání – liniové (ovce, zvěř)
 - ojedinělé křoviny a stromky, jen místně skupiny stromů
 - bez zamokření nebo bodový, neusměrněný pramenní vývěr, v případě výskytu systematické drenáže nebezpečí vyplavování živin
5. Omezení využívání
 - bez limitů nebo agrointerakční prvek, BK, BC, nedoporučuje se obnova drnu
 - výnosy sena 0,5 – 2,2 t/ha, vhodné pro pastvu ovcí a skotu
6. Bylinné patro (biotop):
 - smilky tuhé, husté trstnaté kostřavy, nízké ostrice, ovsík vyvýšený (květnaté louky, poměrně pestrá společenstva trav), blokováno v sukcesní stadiu pastvou a dosekáváním, klimaxové stadium - mezofilní bučiny, případně jehličnaté lesy
 - výskyt vzácných přírodních druhů
 - u krátkodobých lad výskyt stařiny

V. Speciální kultury

sady, zahrady, parky, vinice, chmelnice, terasy, ovocné a lesní školky, plantáže – vše je podřízeno pěstování speciálních kultur. Po opuštění tohoto způsobu využití geobiocény se stanoviště navrácí do původního typu, většinou orné půdy.

Kategorie B. Přirozené až přírodní a jim blízké geobiocény (dlouhodobé úhory a zbytky původních částí ekosystémů převážně skladebné části USES)

I. Suchopáry až písčiny, skalní společenstva, infiltrační zóna (vzácný výskyt jen roztroušené lokality)

1. půdní pokryv
 - extrémně vyhraněný – nevyvinutá půda písčítá, výstupy skály s balvany a sutí, skalní výchozy
 - velmi mělká půda jen s drnovým krytem do 10 cm (pedoklimax)
 - morfologie povrchu pestrá, nerovnosti
 - terénní zlomy a nerovnosti do 50 % až přes 50 %
2. porost dřevin - ojedinělý výskyt skupinek křovin vzhledem k vyhraněným půdním poměrům, nebezpečí zarůstání bitopu náletem dřevin (Klimaxové stadium habrové doubravy)
3. bylinné patro – vřesoviště, kostřavy - suchomilná, reliktní přirozená společenstva s možností ojedinělého průniku nitrofilních druhů, jen výjimečně extenzivně spásáno, výskyt vzácných přírodních druhů

II. Mokřady depresních poloh, akumulací zóna (retence vody) – postagrární lada, úžlabí, nivy

1. půdní pokryv - extrémně vyhraněný – humolit, bažinná půda, rašeliniště, organomin. katéna s převahou organické části, prameniště (pedoklimax) nebo šterkopiskový náplav
2. morfologie povrchu - terénní zlomy a nerovnosti do až přes 50%
3. porost dřevin - ojedinělý výskyt, vzhledem k vyhraněným půdním poměrům a extrémní vlhkosti, raná stádia sukcese
4. bylinné patro - běžná až přírodní pestrá společenstva s výskytem chráněných a vzácných druhů, vždy podle stupně sekcese, klimaxové stádium, močál, lužní les

III. Enkláva trvalého porostu v komplexu zemědělské půdy (postagrární lada, „polní kazy“ nebo bývalá bezlesí, degradované až devastované půdy)

1. půdní pokryv - vyhraněný – silně skeletovitá půda, mělká půda na sušších stanovištích nebo v svažitéch půdách nebo naopak hydromorfní půda se silným zamokřením, propady, sesuvy
2. morfologie povrchu - terénní zlomy a nerovnosti do 50 % plochy, tvar: linie, ploška či plošný segment
3. porost dřevin - kulturní až polokulturní porost dřevin (sukcesní) – remízky, meze, aleje
4. bylinné patro - není vyvinuté nebo jen běžné druhy, silné zastoupení ruderalních a invazních druhů, ojediněle vzácné druhy

IV. Vodní plocha, potoky, nádrže, řeky akumulací zóna (retence vody)

1. morfologie dna a koryta - přirozený nepravidelný břeh, spádové skoky meandry, rozdělení, nádrže nebo technicky upraveno
2. břehový porost dřevin - víceetážový souvislý až s mezerami většími než porostlé úseky, všechny však max. 50 dlouhými, min. dvouetážová
3. břehový porost bylin – přírodní až běžná společenstva
4. navazující agroekosystémy - úhory luk a mokřady až extenzivní převlhčené louky – geobiocény skupiny A II, A III a B II

Kategorie C. Antropogenní útvary

- pozemní a ostatní komunikace, železnice, hřbitovy
- těžební prostory, bývalé lomy s ranou sukcesí, sesuvy, skládky, opuštěné terasy, haldy, výsypky, zbořeníště
- výskyt pionýrských dřevin (bříza)
- vhodné pro rekultivaci, nikoli však pro zemědělskou výrobu

Vysvětlivky k použitým zkratkám z KPZP:

zrnatost půdy (dle Nováka):	skeletovitost půdy:
p – písčítá	bez příměsí – 0
hp – hlinitopísčítá	slabě šterkovitá – š1
ph – písčitolhlinitá	středně šterkovitá – š2
h – hlinitá	silně šterkovitá – š3
jh – jílovitolhlinitá	slabě kamenitá – k1
jv – jílovitá	středně kamenitá – k2
j – jílní	silně kamenitá – k3

hloubka půdy:	hloubka ornice:
m – mělká (do 30 cm)	m (do 18 cm)
sh – středně hluboká (30 - 60 cm)	sh (18 – 24 cm)
h – hluboká (nad 60 cm)	hl (24 – 30 cm)
	vh (nad 30 cm)

půdní typy – viz názvoslovný přehled za Skupinami homo-
genních geobiocénů.

2.2. Skupiny zemědělských půd podle optimálního způsobu využití

Další metodickou pomůckou pro změny druhů pozemků, která doplňuje Základní kategorizační stupnici homogenních geobiocénů jsou Skupiny zemědělských půd podle optimálního způsobu využití. Půdní typy (KPŽP) a hlavní půdní jednotky (BPEJ) byly podle svých genetických dispozic rozděleny do šesti skupin, a to:

- A I – zemědělské půdy vhodné pro trvalé zornění
- A II – zemědělské půdy podmíněně zoratelné
- A III – zemědělské půdy typicky lučních a pastevních stanovišť
- A IV – zemědělské půdy převlhčené až mokré
- A V – zemědělské půdy výsušné
- A VI – zemědělské půdy extrémně zamokřené
- B – nezemědělské půdy, přesahující limity pro využití (dlouhodobá lada a devastované půdy)

Skupina A I. Homogenní půdní jednotky vhodné pro trvalé zornění

(černozemě, smonice, šedozemě, luvizemě, rendziny, pelozemě, kambizemě, kryptopodzoly)

GPP	HPJ	jejich formy
1 a ČM, ČMk, ČMd, Čme b ČM, ČMk, ČMd, Dač c ČM, ČMk, ČM1, /RAt/ d ČM, ČMk, ČMd, HM, HP, Hpi HMčg, IP, HMI..g e HM, Hmi, IP, HMg, LP	01, 02, 03 04, 05 06, 07 (0,8), 09 08 10, 11, 12, 14, 15 13, 16, 17	nesmí být erozně ohrožená,
2 a RA, Rah b RA, Rah, HP c MP, DA, RA, Rah, NV, NPK	18, 19 (20) (21, 20)	jen lehčí půdy jen při příznivých vlhk. poměrech
3 a HP, Hpa b HP, Hpa, Ra, Rah c Hpa, HPp, HP, HPg	24, 25, 26, (27), 28, 29, 30, 33 (27, 31), 32 34, 35, (36)	při větší vlhkosti jen při příznivých vlhk. poměrech jen při příznivých skeletu a klima a jižní expozici

Skupina A II. Homogenní půdní jednotky podmíněně zoratelné (sušší, vlhčí, více skeletovité a erozně ohrožené formy I) inklinující k trvalému zatravnění

(smytá černozemě nebo hnědozemě, regozemě a kambizemě arenické, pelozemě, kambizemě, hnědozemě oglejené, pseudogleje, fluvizemě, černice glejové a odvodněné gleje)

1 a HM, HP, Hpi, HMč..g, IP, Hmig	08	erozně ohrožené 15
2 a RA, Rah, HP	20	při stř. až těžké zrnitosti (převlhčení)
3 a HP, DA, RA, Rah, NP, NPK b HP, Hpa, Ra, Rah c Hpa, HPp, HP, HPg	21, 22, 23 27, 31, 32 (50), 34, 35, 36, (37)	dočasně vlhké nebo silně poškozené erozí příznivý skelet expozice
4 a HMg, Hmig, Ipg, OG b HP, RA, Rah, Rahg, OG c OG, HPg, RAHg	42, 43, (44), 45, 46, 47	zornit jen při méně vlhkých poměrech, lehčí zrnitost zornit jen při méně vlhkých poměrech do K ₁ , jižní svah
5 a NP, NPK b LPG, GL (Ogb)	(55), 56, 57, 58, 59 63, 64, 65	zornit jen při méně vlhkých poměrech bez inundací ale jen odvodněné a sušší

Skupina A III. Homogenní půdní jednotky typicky lučních nebo pastevních stanovišť trvale zatravněné

(pseudogleje, kambizemě oglejené, fluvizemě glejové na nivních uloženinách, černice glejové, gleje)

1 a OG, HPg, Rag b OG, HPg, RAHg, (HPp(g))	47, 48, 49 50, 51, 52, 53, 54	dočasně zamokřené, vlhké, těžší zrnitost
2 a NP, NPK b NPG, LPG (GL)	55, 56, 57, 58 59, 61, 62	těžší, vlhčí jen lehčí zrnitost a snížená
3 a	63, 70, 71 64, 65	hl. podzemní vody porušené nefunkční odvodnění

Skupina A IV. Homogenní půdní jednotky převlhčených až mokřích luk s potřebou diferencovaného využívání

(kambizemě oglejené, pseudogleje, černice glejové, gleje zrašeliněné)

1 OG	(47), 48, 49 50, 51, 52 53, 54	ale jen silně zamokřené
2 a LPG, LPGK b GL, (GLr) c GL, NPG	62, 63 66, 67, 68, 69 70, 71, 72	silně zamokřené, těžké
3 a svah. kat. (HP, GLrš)	75, 76	méně zamokřené, lehčí

Skupina A V. Homogenní půdní jednotky výsušných pastvin a luk s potřebou diferencovaného využívání
(kambizemě modální až arenické, rankery, litozemě, svažité kambizemě a rendziny)

1 a HP, Hpa, RA	27, 31	ve výsušných pastvinách
2 a NV, mělké půdy, HP	37, 38, (39)	37, 39 – výsušné 39 – s vyvinutým drnem
3 a HP, RA, NPg b HP, RA, HPg (OG) lesostepní lada	40, 41 40, 41, (50)	nad 17 ⁰ 12-17 ⁰ , 50 jen bodově pram. vývěr

Skupina A VI. Půdní jednotky extrémně zamokřené inklinující k ekostabilizační funkci s velmi nízkou agronomickou hodnotou

(neodvodnitelné gleje, zrašelinělé až rašeliništní gleje, litozemě)

1 a GLr, GLrš b GLrš, Ogb, Rš	66, 67, 68 70, 71, 72, 73	neodvodnitelné deprese bažiny
2 organominer. katény	73, 74, 75, 76	prameniště
3 strž, NV	39, 77, 78	strže

Skupina B. – všechny dlouhodobě ležící zemědělské půdy, přirozené a jim blízké geobiocény přesahující limitní kritéria pro zemědělský pozemek (viz geobiocén BI až BIV)

Vysvětlivky ke zkratkám v tabulce:

GPP – genetický půdní představitel (půdní typ) dle komplexního průzkumu zemědělských půd

HPJ – druhé dvojčíslí BPEJ, hlavní půdní jednotka GPP

Názvoslovný přehled půdních typů

Taxonomická klasifikace půd (2001)	Klasifikace dle metodiny KPP (1967)
LI litozem RN ranker RZ rendzina PR pararendzina	NV nevyvinutá půda NV (>50% skeletu) RA rendzina na pevných horninách (vápencích) RA rendziny (na ostatních substrátech)
RG regozem	DA drnová půda HP hnědá půda, lehkého rázu, mělká půdy silně smyté, zrnitost 4,5
FL fluvizem	NP novní půda
KO koluvizem	NP nivní půda AN antropogenní půda půdy s akumulací humusové vrstvy s výjimkou půd černozemního vidu
SM smonice CE černozem CC černice SE šedozem HN hnědozem LU luvizem KA kambizem PE pelozem	ČM sm černozem smonica ČM černozem LP lužní půda ČMi černozem illimerizovaná HM hnědozem IP illimerizovaná půda HP hnědá půda HP hnědé půdy velmi těžkého rázu RA rendziny na slínech, jílech, velmi těžkého rázu
AD andozem KP kryptopodzol PZ podzol PG pseudoglej SG stagnoglej	- HPp hnědá půda podzolovaná PZ podzol OG oglejená půda Ogb oglejená půda zbažinėlá
GL glej	GL glejová půda DAG drnová půda glejová
SK solončak SC solonec OR organozem KU kultizem AN antropozem	SK solončak SC solonec Rš rašeliništní půda AN antropogenní půda (půdy hluboko přeorané – rigolované, vinice, chmelnice apod.) AN antropogenní půdy (navážky, humusové zeminy na výsypkách)

Poznámka: Podrobnější informace k oběma klasifikačním systémům jsou v publikacích:

Němeček, J. a kol.: Průzkum zemědělských půd ČSSR (Souborná metodika I. díl), MzaV ČSSR, 1967

Němeček J. a kol.: Taxonomický klasifikační systém půd ČR, ČZU Praha a VÚMOP Praha, 2001.

Návrh plánu společných zařízení a zkušenosti Pozemkového úřadu Sokolov – aneb Jak to děláte vy?

Ing. Marie Gregorová, PÚ Sokolov

Se zájmem jsem si přečetla článek pana Ing. V. A. Mazína, ředitele Pozemkového úřadu Plzeň, uveřejněný v zářijovém čísle časopisu *Pozemkové úpravy*, č. 57, pod názvem „Zásady navrhování plánu společných zařízení a jeho náležitostí“.

Celkově považuji článek Ing. Mazína za velmi odpovědně a podrobně zpracovaný a můžu říct, že jsem ho přivítala. Při jeho pročitání mě napadlo, že určité rozdíly v postupu, jiné zvyklosti různých pozemkových úřadů a podobně by bylo dobré prodiskutovat, protože pak je možné srovnávat a doplnit svou činnost o zajímavé náměty, které vedou ke zlepšení celkového výsledku společného snažení zpracovatele a pozemkového úřadu při návrhu komplexních pozemkových úprav.

Návrh plánu společných zařízení, jak ostatně vyplývá z konstrukce zákona č. 139/2002 Sb. o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech (dále jen zákon) i z rozdělení prací do fakturačních celků, **není a ani nemůže být součástí přípravných a rozborových prací**, zvláště takových, které nemají přímou souvislost s přípravnými geodetickými pracemi. Jedná se o návrhovou část, protože tady už zpracovatel KPÚ neshromažďuje a nezjišťuje stav a podmínky území, ale nově navrhuje. A to do skutečně zjištěného stavu v terénu, tedy do zaměřeného území. Protože pan Ing. Mazín je zkušený a odborně erudovaný pracovník, předpokládám, že se jedná o ne příliš vhodné použité označení „plán společných zařízení“, že jde spíše o **ideový záměr**, jakési shrnutí průzkumu území, kdy zpracovatel KPÚ dostatečně zběhlý a odborně na výši po podrobném prošetření terénu a zanesení výsledků spolu se shromážděnými dalšími údaji o území do mapových podkladů **předběžně odhadne potřeby území** a zaneše je do materiálu (nejlépe na podkladě ortofotomapy) pro informaci účastníkům úvodního jednání a především jako **námět do diskuse**.

Takto pojatý materiál, i když ho i tak považuji za diskutabilní, protože postrádá jednu zásadní podmínku pro návrh společného zařízení, a to úzkou spolupráci zpracovatele se sborem zástupců, který bude teprve zvolen na úvodním jednání. Lze snad pro lepší informovanost účastníků připustit, i když nazývat ho návrhem nepovažuji za přípustné. Stejně tak se nedomnívám, že je vhodné na závěr průzkumů jednotlivých prvků v území navrhovat řešení. Závěr by měl shrnovat stav v území – návrh projektovat řešení.

Je pravda, že my takový materiál na úvodním jednání účastníkům nepředkládáme. Přítomným vysvětlíme, v čem spočívá návrh KPÚ a vyzveme je ke

spolupráci při návrhu společných zařízení. Snažíme se o to zatahnout místní občany do procesu návrhu plánu společných zařízení, protože se jedná o místní znalce, lidi, co v řešeném území žijí a znají ho nepoměrně podrobněji, než zpracovatel KPÚ, který při sebe podrobnějším průzkumu terénu je omezen určitým časem, ve kterém ten průzkum provádí. On nemá možnost pozorovat řešené území v mimořádně mokřem nebo naopak extrémně suchém období, nemá povědomost o tom, kudy místní chodívají do lesa na houby, k místnímu rybníku, nebo za zajímavostmi, ležícími mimo řešené území. Proto tohle účastníkům úvodního jednání vysvětlujeme, vyzýváme je, aby nám nebo zpracovateli KPÚ poslali své náměty, názory, návrhy, protože oni budou v tom území nadále žít a pozemkové úpravy si pozemkový úřad nezpracovává pro sebe, ale pro ně. Mít v tomto okamžiku k dispozici mapový podklad s rozvahou, jaké spol. zařízení asi v území chybí, by bylo určitě dobrou pomůckou, která by vyprovokovala větší diskusi (i za cenu hodnocení ve smyslu který hlupák navrhuje tuhle pitomost, ta cesta by měla vést takhle...).

Samozřejmě, že je věcí zpracovatele a pozemkového úřadu, aby ve spolupráci se sborem zástupců zhodnotili poskytnuté náměty a podle okolností je využili, nebo odložili, ale musí pak být schopni fundovaně vysvětlit, proč preferovali právě takové řešení a ne jiné.

Se článkem pana Ing. Mazína je možné polemizovat i co se týká použití některých odborných termínů, jako je „oborový generel“. Náplň tohoto dokumentu řeší jiné zákony a rozhodně se nekryje s průzkumy a rozborů v pozemkových úpravách. Domnívám se, že rovníčko nelze jednoznačně položit ani mezi termín „krajinné plánování“ a pozemkové úpravy – nebo plán spo-

lečných zařízení. Mým názorem je, že vzájemné vazby mezi pozemkovou úpravou a krajinným plánováním jsou ještě nevyjasněnější než otázky vztahu pozemková úprava a územní plánování (je krajinné plánování totéž co plán společných zařízení? Pokud ano, proč se jimi zabývají různé instituce a jsou řešeny v různých dokumentech? Pokud ne, přičemž je zřejmé, že se prakticky téměř překrývají, v čem spočívají jejich rozdíly? Legislativní rámec krajinného plánování, pokud vím, ještě není stanoven a je předmětem odborné diskuse).

Uvedu ještě několik rozdílů mezi postupem popsaným ve zmiňovaném článku a našeho PÚ. Jde o poměrně nepatrné rozdíly – například změny hranice katastrálního území a obvod řešeného území předkládáme katastrálnímu úřadu bezprostředně po dokončení přípravných geodetických prací a plán společných zařízení katastrálnímu úřadu nepředkládáme, v celkových přehledech navržených společných zařízení, včetně přehledu o výměře pozemků potřebných pro společná zařízení uvádíme veškerá navržená zařízení, včetně doplňkových cest, navržených pro fyzické osoby. Rovněž od platnosti zákona se neodvoláváme na společné sdělení MŽP a MZe, které považujeme za překonané ustanovením § 9 odst. 10 zákona.

Z textu článku přímo nevyplývá, v jakém smyslu jsou v technické zprávě k návrhu společných zařízení mýněny varianty řešení. Návrh musí být jednoznačný, bez variant, co do umístění společného zařízení, už s ohledem na řešení vlastnických vztahů k pozemkům určeným pro společná zařízení. Případné varianty prostorového řešení musí být posouzeny v rámci zpracování návrhu a rozhodnuto o jednoznačném výsledku. Varianty bych ve schváleném návrhu viděla v možnosti připustit variantní způsob odvodnění cesty, materiálu na kryt vozovky, volby dřevin, která má být vysazena apod. Předpokládám, že tak to bylo i miněno. Podrobnější zpracování zprávy, ze které by bylo patrné, jak zpracovatel k výslednému návrhu umístění společného zařízení došel a které varianty přitom posuzoval, považuji za krok správným směrem.

Nedomnívám se, že bychom byli v rámci návrhu KPÚ oprávněni vyžadovat přímo podrobnou projektovou dokumentaci (viz i vzorové zadání ke

zpracování návrhu KPÚ, kde je přímo zdůrazněno, že součástí KPÚ **není projektová dokumentace**), ale kdybychom to nazvali jakousi studií technického řešení ke konkretizaci navrženého společného zařízení v komplikovaných místech, pak jsem všemi deseti pro, protože z vlastních zkušeností víme, že zpracovatel je schopen pro cestu o šíři koruny 4 m (jak dokládá vzorovým příčným řezem) navrhnout parcelu užší než 3 m, že dokáže umístit hospodářský sjezd do místa, kde se prudce zdvihá skalnatý ostroh, že navrhne cestu, v jejímž středu se pyšně vypíná čtyřstranný kovový sloup VN, že cesta propojující dvě sousední obce (KPÚ v obou navazujících katastrálních územích zpracovával stejný zpracovatel, pravda, s časovým posunem...) je přerušena cípečkem lesního pozemku, sice bezlesí, kde je cesta v terénu vyjeta, zato mimo obvod KPÚ....

Z těchto důvodů si taky myslím, že sice do odborného provedení návrhu společného zařízení ze strany zpracovatele nemůžeme zasahovat, ale můžeme, a přímo musíme kontrolovat nejen náležitosti podle vyhlášky č. 545/2002 Sb., ale také vlastní návrh a požadovat vysvětlení a zdůvodnění v případech, kde máme pochybnosti.

Závěrem bych ráda doporučila stanovovat ve smlouvách o dílo záruční lhůtu nikoliv počtem měsíců shodným pro celou dokumentaci, ale vázat ji v případě návrhu parcelace na zápis do katastru nemovitostí, v případě návrhu společných zařízení na kolaudaci novostaveb, nebo přejímku hotové stavby v případě obnovy na základě ohlášení stavebnímu úřadu. Lze namítnout, že zpracovatel může zaniknout, protože společné zařízení budeme realizovat třeba až za 10 – 15 let, ale to platí i v případě stanovení záruční lhůty na 240 měsíců (i to se nám v rámci veřejné zakázky stalo). A takto konkrétně postavená záruční lhůta by snad mohla být zárukou větší odpovědnosti zpracovatele za svoje dílo.

Pokud někdo ze čtenářů vydržel a přečetl toto nesouvislé povídání až do konce, ještě jednou prosím, neváhejte, sedněte a pište. Určitě zajišťujete práce podle svých zvyklostí a potřeb, máte vypracované postupy, které vám pomáhají řešit vaše specifické problémy. Třeba něco z vašich zkušeností pomůže jiným kolegům, bude vhodné využít vašich námětů. Dobrý nápad určitě všichni kolegové zabývající se problematikou pozemkových úprav přijmou.

Povodeň v Olešnici 26. 6. 2006 v povodí Veselského potoka

Zdeněk Peša, starosta města Olešnice

1. Úvod

Kolektiv autorů Milan Dumbrovský, Milan Bilík, Jana Podhrázká a Lenka Zechmeisterová zpracoval článek stejného nadpisu, který obsahově pojmenovává živelnou pohromu, která se udála dne 26. června tohoto roku v Olešnici, škodně okrajově v povodí Veselského potoka. (Pozn. redakce: článek byl publikován v č. 58). Protože jsem jako starosta města byl osobně u všech povodní, které se odehrály od roku 1994 a u všech zásadních jednání, která řešila protipovodňová opatření v Olešnici ve stejném období, trůfám si tvrdit, že článek zmíněných autorů má spíše poukázat na domněle špatná technická řešení protipovodňových opatření v povodí Veselského potoka, než popsat povodeň na Veselském potoce a učinit z ní objektivní závěr. Pokusím se oprostít od emocí, které ve mne první čtení tohoto článku, který se mi dostal do rukou 27. října, vyvolalo. A protože od výše zmíněných autorů vím, že jedinou škodou při povodni 26. 6. 2006 v ulicích v povodí Veselského potoka byl zatopený plynový kotel ve sklepech průsakem spodních vod u jednoho domu, a to do výše 10 cm, nepochybuje se mnou nikdo z občanů o efektivnosti v té době dokončovaných protipovodňových hrází.

2. K článku:

V úvodní pasáži (1) je uváděn popis stavu před povodní z 15. července 2002, a to velmi zavádějícím způsobem. Není a nebylo pravdou, že všechny vodní nádrže byly ve špatném stavu. Naopak zmiňovaná nádrž K1 v té době ještě ani neexistovala (vybudována v r. 2003), nádrž N7 a P8 byly dokončeny v roce 1999 jako reakce na povodeň v roce 1997 a nádrž R3 byla v roce 1999 rekonstruovaným obecním rybníkem (založen v r. 1545). Rekonstrukce spočívala v odtěžení naplavenin, instalaci nového požeráku a zvýšení retenčního prostoru. O průsacích v podloží nádrží s výjimkou nádrže R5 (rybník Jericho, nebo též Horní) postavený JZD v 80-tých letech nemohlo a nemůže být ani řeči. Podmáčení luk je dáno již nefunkční drenáží nahrazujících původní potůčky ve zmiňovaných 80 – tých letech ještě funkčních. Bezpečnostní přeliv na R4 opravdu nebyl vybudován (Dolní rybník), protože se jednalo o další rybník vybudovaný JZD. Pro předsazenou šířku hráze se na něm přelití škodně nijak neprojevilo. U P8 autoři poněkud zapomněli na v té době existující kašnovitý bezpečnostní přeliv. Škody samotné na hrázi P8 vznikly také pro neústupnost „odborníků“, kteří trvali na obsypání kmenů lipové aleje pro její zachování, a to přes odpor obce jako investora. U těchto stromů, (které stejně usychaly), došlo při změně rychlosti protékající vody za kmeny k odplavení části vzdušného líce koruny hráze.

V pasáži zmiňující Povodeň 2002 (2) je popsána objednávka studie protipovodňové a protierozní ochrany u Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy Praha, oddělení pozemkových úprav v Brně Pozemkovým úřadem v Blansku.

Město samo po zkušenostech z předchozího období zadalo samostatnou studii u projekční kanceláře VH Atelier Brno. Při posouzení obou variant bylo možno dát za pravdu tezi, že je třeba nad městskou zástavbou a zatrubněním potoka zachytit co největší množství vody. Jak velké toto množství je možno zachytit při zachování rázu krajiny, při zajištění pozemků a při zajištění vhodného materiálu do násypu hrází, bylo pro rozhodování zásadní. Rozdíl v koncepci obou studií byl zřejmý. Pro brzkou realizaci realističtější studie zadalo město k rozpracování v projekt. Ten zpracovala projekční kancelář VH Atelier Brno.

V pasáži popisující řešení retenčních prostorů (3) nemohu kompetentně a nechci komentovat výpočty. Snad jen, že šedou teorii je třeba jaksí „ozelenit barvou života“. Získat navíc 138 tis. m³ retenčního prostoru především ve studii VÚMOP Brno navržené nádrži B2 bylo a je nemožné. Pominu-li neexistenci opravdu vážného posouzení umístění hráze (byla by postavena na vrtech a studních vodárenského pásma) a došlo by i při přeložení k omezení, či přímo znemožnění dodávky pitné vody pro cca 20 % obyvatelstva. Nejpodstatnější však je z pohledu přípravy staveb a jejich realizace vyjasnění majetkových vztahů. Pro nádrž B2 by investor nikdy nezískal souhlas některých vlastníků. Nemám pocit, že by to VÚMOP Brno dokázal, protože i teď, po letech, nejsou pozemkové úpravy dosud schváleny, protože odvolání jednoho z dotčených vlastníků se opakovane na MZE projednává. O vydání stavebního povolení na nádrž B2, bychom si mohli ještě dnes nechat zdát. A že by realizovaná mohla v červnu roku 2006 zasáhnout ke sražení povodňové vlny....

Umístění staveb na cizích pozemcích předpokládá souhlas vlastníků s jejich prodejem, či směnou. Zde byla role zastupitelstva města a veřejného mínění, které rozhodování některých vlastníků po povodni 2002 pozitivně ovlivňovalo. Monstrproces z „kulaky a nepřáteli socialismu“ v Olešnici v roce 1953, kdy padaly vedle desetiletých žalářů i tresty smrti, dodnes vyvolává při snaze budovat veřejně prospěšná díla na cizích pozemcích emoce a slovo „Vylvlastnění“ je v Olešnici – nezlobte se – zakázané. I z tohoto důvodu je fotografie (obr. 2) Podmačené území pod nádrží R1 – vlastně jen léta po listopadu neobdělávaným územím, na kterém měla stát mnohem větší nádrž R1. Jen vlastník nesouhlasil. Projekt jsme nechali předělat. Žil od padesátých let v polorozpadlém statku bez elektriny, bez peněz, bez důchodu a léta nevycházel z domu. Tento „kulak“ zemřel těsně před kolaudací stavby nádrže R1 v roce 2003. U nádrže P8 nebylo možné dosypat hráz v celé délce. Místo toho je zde betonová, kamenem obložená zeď, která umožňuje nezasáhnout stavbou do pole dalšího vlastníka. Restituce majetku v 90 letech neznamená, že majitel pole dokázal zapomenout na křivdy vylvlastnění v letech padesátých... To není matematika, ani ČSN. To je realita.

Nyní k pasáži povodeň (4). Patří bezesporu k největším úspěchům zastupitelstva města Olešnice, že dokázalo najít vnímavou projekční kancelář, která dokázala na projednaných pozemcích a na pozemcích města vyprojektovat realizovatelné dílo. Patří k nemenším úspěchům města jako takového, že se na jeho území realizovala stavba protipovodňových opatření podle tohoto projektu. Díky správci vodního toku Zemědělské vodohospodářské správě Brno, jako investora staveb, existuje ochrana povodí Veselského potoka před povodněmi. Je jistě možné uvažovat o 100 % zadržení povodňové vlny realizací VÚMOP navržených nádrží A1, B2 a B3, město je však vděčné, že ZVHS Brno dokázalo zrealizovat ty, které před dokončením ochránily ulice V Lukách, Tržní, Dolní Vejpestek a ul. Generála Čáпка. Pro obyvatele zde žijící, kteří od povodně z července 2002 dokázali obnovit svůj majetek, je hodnocení povodně v červnu 2006 jasné. „Mezi obrubníky silnice teklo něco vody“...

A ještě v článku uváděným argumentům: Nádrž N7 neměla naplněný retenční prostor, protože nebyla dokončena. Do výše bezpečnostního přelivu chybělo cca 1,5 m. Také nádrž P2 nepřetekla, bezpečnostní přeliv nezahltit potrubí DN 400. Nádrž R5 přetekla, protože se jedná o rybník. Kamenný zához byl částečně odplaven, protože dodavatelská firma použila nevhodného kamene. Řešeno v záruce. Není vůbec zřejmé, a to se tedy autoři mylí, že došlo k zahlcení potrubí DN1000. U kon-

ce potrubí na konci ulice to nikdo ze svědků, kteří tam v době povodně stáli, nepotvrdil.

Jediné větší škody byly na stavbách retenčních nádrží v oblasti zátopy, kde došlo k erozi a odplavení zeminy, protože nebyla zátopa ještě oseta a nebyl zapojen travní drn. Bezpečnostní prvky na všech budovaných nádržích obstály a nebyly často ani pod vodou.

3. Závěr

Červnová povodeň v tomto roce ukázala, jak špatně je na tom Olešnice v povodí Nyklovického potoka v oblasti ochrany před povodní. Regulovaný tok plný překážek a od roku 1936 správcem toku nečištěný, je vážným nebezpečím pro obyvatele, jejich majetek a životy. Pokud povodeň v červnu ukázala na slabé místo města, pak je to právě zde. Jako starosta, který kandidoval do čtvrtého volebního období, vím, že ani tato věc není neřešitelná a pokud se nám podaří dosáhnout shody s vlastníky přílehlých pozemků, pak jistě správce vodního toku, Zemědělská vodohospodářská správa, pomůže i zde.

Závěry autorů článku beru jako věc akademické diskuze na téma: je lepší zachytit celou povodňovou vlnu, nebo její

větší část? Dávám jim za pravdu. Lépe je zachytit vše. Jsem rád, že zastupitelstvo vybralo zpracovatele projektu, který dokázal navrhnout projekt, co byl realizován a díky němuž možná budou povodněmi sužovaní občané hodně dlouhý čas od času jen čvachtat v domech po kotníky ve vodě a nebudou odnášeni spolu s auty a nábytkem proudem řeky. To by při čekání na realizaci nádrže B2 bylo docela reálné.

Poděkovat chci tedy Pozemkovému úřadu v Blansku, že akceptoval názor města ve výběru projektanta. Poděkovat chci Zemědělské vodohospodářské správě za realizaci staveb protipovodňových opatření, které ochránily občany a průmysl Olešnice v povodí Veselského potoka. Autorům pak přeji úspěch při navrhování dalších staveb a dovoluji si jednu radu: při stanovování retenčních prostorů mějte na paměti nejen metodiku, ale i to, že ony prostory nemohou být vylvlastněny. Ty doby už jsou (přes všechny možné problémy) za námi. Tak jen třeba vzít tuto okolnost na vědomí a projekty nepůjdou do „šuplíku“.

■ ■ INFORMACE, NÁZORY, DISKUZE ■ ■

Článek Doc. Ing. Jiřího Němce, CSc. „Činnost pozemkových úřadů do roku 2015“, publikovaný v čísle 59 našeho bulletinu pravděpodobně vyvolá určitou odezvu v odborné veřejnosti a předpokládáme, že se na toto téma rozvine široká diskuze.

Úkolem VÚZE Praha je zpracování „Optimalizace činností pozemkových úřadů v ČR ve vztahu k využívání komplexních pozemkových úprav k uchování krajinných funkcí“.

Činnost pozemkových úřadů je v uvedeném článku charakterizována jako činnost závislá na ekonomických podmínkách provádění pozemkových úprav, specifických podmínkách regionů a z požadavků EU. A jako první fázi pozemkových úprav jsou prioritně definovány požadavky jednotlivých objednatelů (stavebníků) před požadavky obcí a vlastníků půdy. To je samozřejmě otázka dnešního stavu, způsobená finanční politikou MZe za uplynulých několik let.

Každý z pozemkových úřadů měl a má vypracován plán potřeby a harmonogram pozemkových úprav a podle přidělených finančních prostředků jej postupně naplňuje. Bohužel od doby, kdy pozemkové úřady převzalo MZe byly finanční prostředky na pozemkové úpravy předmětem spekulací a vesměs využívány ve prospěch jiných komodit. Ve snaze zachovat určitou kapacitu v projektování a realizaci pozemkových úprav, bylo v posledních letech využito ustanovení zákona o pozemkových úpravách § 17 o využití jiných, specifických potřeb pro financování pozemkových úprav. Na tomto základě však nelze stavět dlouhodobý proces pozemkových úprav. Zákon o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, v platném znění, jednoznačně stanoví účel a cíle pozemkových úprav. Položme si otázku zda těchto cílů již bylo dosaženo a zda pozemkové úpravy již nejsou součástí agroenvironmentální politiky EU? Vždyť i pracovníci VÚZE vědí, že např. polní cesta (a jiné společné zařízení) je často ukončena uprostřed polí, bez další návaznosti neboť v sousedním katastrálním území neproběhla pozemková úprava. Jakým způsobem docílíme prostorově funkční optimalizace zemědělské krajiny? Jak zajistíme zvýšení ekologické stability? Jak umožníme vlastníkům přístup a využití svých pozemků? Jak uděláme pořádek v nájemních vztazích? Jak umožníme prostupnost krajiny, ochranu před vodní erozí a jak zabráníme další devastaci krajiny?

Bylo by žádoucí, aby zpracovatelé úkolu též jednali se Svazem měst a obcí, Asociací soukromých zemědělců, Svazem vlastníků půdy apod., aby získali představy vlastníků a uživatelů půdy o potřebách řešení pozemkové držby. V čísle 59, v úvodním článku, ředitel ÚPÚ Ing. Hladík, připomíná pozemkové úpravy v Bavorsku, kde jsou dálnice již dávno v provozu a vlastnictví půdy jednoznačné. Jak to, že tam pozemkové úpravy pokračují?

Domníváme se, že potřeba pozemkových úprav není jen ve specifických, předem určených katastrálních územích, kde probíhá stavba dálnic nebo rychlostních komunikací, vždyť např. přídělky jsou v každém druhém katastrálním území, který není v seznamu PF. A podobně, jako bylo postupováno podle starého scelovacího zákona, je třeba dokončit započatá širší území na př. území bývalých státních statků apod. tak, jako byly tzv. scelovací obvodů. Výsledkem úkolu nemůže být jen statistika potřeby specifických území, ale objektivní potřeba pozemkových úprav ve smyslu zákona a veřejného zájmu všech občanů a dle toho postavena potřeba finančních prostředků.

Redakce časopisu

■ NOVÁ KATASTRÁLNÍ VYHLÁŠKA ■

Ing. Bohumil Janeček, ČÚZK

Dne 1. března nabyla účinnosti nová vyhláška č. 26/2007 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů (katastrální vyhláška). Novou vyhláškou byla zrušena vyhláška č. 190/1996 Sb., která platila od 10. 7. 1996 a byla celkem třikrát novelizována.

Nová vyhláška byla potřebná především s ohledem na novelu katastrálního zákona podle části třicáté první zákona č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění, ve které je mj. uvedeno, kdo je v katastru nemovitostí evidován jako vlastník nově evidované stavby a na základě čeho se zapisuje způsob využití nově evidované stavby. Tato novela katastrálního zákona umožňuje, aby se ne ve všech případech jako dosud při obnově katastrálního operátu přepracováním zaváděly do katastru nové výměry parcel vypočtené ze souřadnic grafického počítačového souboru. O které případy se jedná, je upraveno ve vyhlášce č. 26/2007 Sb. Podle této úpravy se v souboru popisných informací při obnově katastrálního operátu přepracováním zavedou v případě digitální katastrální mapy výměry určené z jejího grafického počítačového souboru. V případě digitalizované katastrální mapy se ponechají dosavadní výměry parcel, jejichž způsob určení je označen kódem 2 (výměry jsou určeny ze souřadnic S-JTSK lomových bodů s kódem kvality 3 nebo 4 a souřadnic lomových bodů, které jsou vloženými body na přímých hranicích, bez ohledu na jejich kód kvality) a 1 (výměry jsou určeny jiným číselným způsobem, tj. z přímo měřených měr nebo ze souřadnic v místním systému). U výměr s kódem 0 (výměry určeny ze souřadnic lomových bodů, z nichž nejméně jeden lomový bod, který není vloženým bodem na přímé hranici, má souřadnici s kódem kvality 5 až 8, nebo jsou výměry určeny graficky) se ponechají dosavadní výměry v případě, že nejsou překročeny stanovené mezní odchylky. V ostatních případech se i zde zavedou výměry určené z grafického počítačového souboru digitalizované katastrální mapy.

Nová právní úprava počítá i s vyhotovením geometrického plánu na průběh vytyčené nebo vlastníky upřesněné hranice pozemků. Geometrické plány na průběh vytyčené nebo vlastníky upřesněné hranice pozemků by měly přispět především k využití výsledků vytyčení pro správu katastru. Předpokladem takového využití je listina, ze které je zřejmý souhlas vlastníků všech změnou dotčených pozemků s vytyčenou nebo vlastníky upřesněnou hranicí, již je geometrický plán

nedílnou součástí (například stejnopis protokolu o vytyčení hranice pozemku, souhlasné prohlášení o uznání průběhu hranice pozemků, jednostranné uznání vlastníků všech dotčených pozemků). Zda bude geometrický plán v těchto případech vyhotoven, však záleží na vlastnících pozemků. Na nich pak závisí i to, zda bude moci katastrální úřad zapsat zpřesněné geometrické a polohové určení pozemku a jemu odpovídající zpřesněnou výměru parcely do katastru nemovitostí. Tento zápis je podmíněn, jak již bylo uvedeno, listinou, ze které je zřejmý souhlas vlastníků všech změnou dotčených pozemků.

Nová vyhláška odpovídá i novele zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), který v § 20 přináší povinnost evidovat v katastru přehrady, hráze, jezy a stavby, které se k plavebním účelům zřizují v korytech vodních toků nebo na jejich březích, stavby k využití vodní energie a stavby odkališť, pokud jsou spojené se zemí pevným základem. Podrobnosti vymezení vodních děl evidovaných v katastru nemovitostí České republiky jsou ve vyhlášce č. 23/2007 Sb. V této vyhlášce je i analogicky k vymezení budov pro evidenci v souboru geodetických informací ve vyhlášce č. 26/2007 Sb. vymezen obvod vodního díla tak, že odpovídá průniku vnějšího obvodu vodního díla s terénem nebo svislému průmětu vnějšího obvodu vodního díla na terén, pokud svislý průmět přesahuje plochu průniku vnějšího obvodu vodního díla s terénem. Je zde pamatováno i na případy, ve kterých nelze část obvodu vodního díla stanovit z důvodu zatopení vzdutou vodou, popřípadě z důvodu trvalého přelévání vodou. V těchto případech se určí geometrické a polohové určení této části obvodu vodního díla převzetím z dokumentace skutečného provedení stavby, v případě, že tato dokumentace není k dispozici, použije se k určení části obvodu vodního díla zjednodušená dokumentace (pasport stavby), zejména pak její geodetická část. V příloze vyhlášky č. 26/2007 Sb. je pak i vzor Geometrického plánu pro vyznačení vodního díla.

Do vyhlášky jsou dále promítnuty změny oproti dosavadní vyhlášce vyplývající z novely zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, novely zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech

a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), novely zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), novely zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), novely zákona č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce, zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, novely zákona č. 326/2000 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, novely zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), novely zákona č. 85/1995 Sb., o advokacii a novely zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Ve vztahu k pozemkovým úpravám stojí za upozornění, že jako údaje související s právy k nemovitostem je evidováno upozornění na zahájení pozemkové úpravy a upozornění na rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav, které nabylo právní moci. Informaci o zahájení pozemkových úprav pak katastrální úřad vymaže na základě doručeného rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav. Informaci o schválení návrhu pozemkových úprav katastrální úřad vymaže na základě doručeného pravomocného rozhodnutí pozemkového úřadu o výměně nebo přechodu vlastnických práv, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene k dotčeným pozemkům. Ke změně hranice katastrálního území spočívající v oddělení části jednoho katastrálního území a připojení této části k jinému katastrálnímu území může dojít nejen v případě, že dosavadní hranice katastrálního území dělí nemovitost, která je předmětem evidence v katastru, ale i v důsledku změny uspořádání pozemků na základě provedené pozemkové úpravy. Pokud je změna hranice katastrálního území prováděna v rámci komplexní pozemkové úpravy, jsou vyjádření vlastníků dotčených nemovitostí a prohlášení navrhovatele změny jako podklady pro rozhodnutí katastrálního úřadu o změně hranice katastrálního území nahrazeny rozhodnutím o schválení návrhu pozemkových úprav, které nabylo právní moci. V případě změny hranice katastrálního území při pozemkových úpravách, na podkladě jejichž výsledků se provádí obnova katastrálního operátu, může být geometrický plán nahrazen měřickou dokumentací.

Ustanovení týkající se obnovy katastrálního operátu na podkladě výsledků pozemkových úprav jsou obsažena v § 64 až 66 nové vyhlášky. Je třeba upozornit na to, že v této části vyhlášky se v souladu s legislativními pravidly neopakují ustanovení týkající se pozemkových úprav obsažená v katastrálním zákoně nebo ve vyhlášce č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových

úprav, které však je při její aplikaci nezbytné důsledně dodržovat. V této části vyhlášky č. 26/2007 Sb. je pamatováno např. i na to, že v případě ponechání pohyblivé hranice katastrálního území v obnovovaném katastrálním operátu se souřadnice lomových bodů této hranice vypočtou jako průměr ze souřadnic protilehlých lomových bodů spůlné parcely, kterou pohyblivá hranice prochází.

Podle nové vyhlášky je možno pokračovat v obnově katastrálního operátu přepracováním i mimo území, kde může být výsledkem obnovy digitální katastrální mapa. V těchto územích bude výsledkem obnovy přepracováním katastrální mapa digitalizovaná v S-JTSK. Vyhlášení platnosti takto obnoveného katastrálního operátu bude obsahovat i stanovenou formu zpracování návrhu na zobrazení změny v katastrální mapě. Pamatováno je i na převod číselného vyjádření analogové mapy v S-JTSK do digitální podoby. Zcela nově je ve vyhlášce uvedeno, že v katastrálních územích, ve kterých není digitální katastrální mapa nebo katastrální mapa digitalizovaná v S-JTSK se spojení s jinými informačními systémy o území může zajišťovat i prostřednictvím orientační mapy parcel. Orientační mapu parcel podle vyhlášky č. 26/2007 Sb. zpravidla tvoří rastrové obrazy katastrální mapy a map dřívějších pozemkových evidencí přibližně transformované do S-JTSK doplněné definičními body parcel, budov a vodních děl. Orientační mapa v S-JTSK je do obnovy rastrového obrazu katastrální mapy doplňována informativním zobrazením změn v katastrální mapě. Orientační mapa parcel by měla sloužit, např. pro potřeby „navigace“ při poskytování údajů z katastru nemovitostí a poskytování podkladů vyhotovením geometrických plánů, pro potřeby jiných informačních systémů apod., a to do doby dokončení digitalizace souboru geodetických informací v daném území.

Příznivý vliv na podnikatelské prostředí v oboru by mělo mít i zlepšení podmínek součinnosti, a to především při vyhotovování geometrických plánů a vytyčování hranic pozemků. Podklady pro vyhotovení geometrického plánu i pro vytyčení poskytuje katastrální úřad podle vyhlášky č. 26/2007 Sb. v nezbytném rozsahu ve výměnném formátu nebo ve formě rastrových dat a pokud nelze jinak i ve formě reprografických kopií bezúplatně.

Zkušenosti s praktickou aplikací vyhlášky č. 26/2007 Sb. při zeměměřických činnostech podle § 7 vyhlášky č. 545/2002 Sb., jejichž výsledky tvoří podklad pro návrh pozemkových úprav a slouží i pro obnovu katastrálního operátu, budou jistě podnětem k tomu, abychom se k nové vyhlášce po určité době vrátili i na stránkách časopisu Pozemkové úpravy.

□ □ □

POZOR – ROZHODUJE SE O BUDOUCNOSTI NAŠEHO OBORU

Reakce na zamítavé stanovisko České komory architektů (ČKA) k návrhu zák. č. 360/1992 Sb.

Katedra pozemkových úprav Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích přišla s aktivitou, týkající se profilování oboru pozemkových úprav, a to nejen pro samotné působení této katedry v rámci zemědělské fakulty, ale i širší akademické obci. Zároveň byla otevřena diskuse o tom, zda vůbec pozemkové úpravy jsou samostatná vědní disciplína nebo zda pouze aplikují jiné obory, jako je například pedologie, geodézie, meliorace a další. Nezávisle na této aktivitě probíhala v roce 2005 a 2006 na půdě Českomoravské komory pozemkových úprav za aktivní účasti MZe-ÚPÚ diskuse o tom, zda by nebylo vhodné pozemkové úpravy zařadit do výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě ve smyslu zákona č. 360/1992 Sb.

Po dvou letech diskuse a třibení názorů komory a po projednání s předsedou České komory autorizovaných inženýrů a techniků ve výstavbě (ČKAIT) Ing. Machem bylo dohodnuto, že MZe-Ústřední pozemkový úřad podá podnět na MMR o zařazení samostatného oboru projektování pozemkových úprav v rámci novely zákona č. 360/1999 s návrhem na zařazení oboru pozemkových úprav do autorizované činnosti ČKAIT podle § 18 a 19 autorizačního zákona. Na tento návrh MZe-ÚPÚ však v rámci připomínkového řízení organizovaného MMR reagovala záporně Česká komora architektů, která vznesla zásadní připomínku a to, že ČKA trvá na zařazení projektování pozemkových úprav podle § 4 autorizačního zákona tj. do systematiky ČKA.

Formulace a odůvodnění zásadních připomínek ČKA vychází z představ příslušných úředníků, ale možná i celé obce architektů, o pozemkových úpravách jako o oboru, jenž ustrnul na vývojovém stádiu šedesátých let minulého století a zabývá se plošným, systematickým odvodňováním drenážemi a rekultivací půd formou likvidací mezi a polních cest. Jen ten kabát je jiný. Možná tyto názory a soudy vychází ze zkušeností ČKA z oboru územního plánování, ale rozhodně ne ze zkušeností a výsledků procesu pozemkových úprav v ČR, které mění realitu krajiny a kvalitu života lidí na venkově. Zároveň je trochu nepochopitelné, proč ČKA usiluje o zařazení pozemkových úprav do systematiky územního plánování architektů, když podle vlastního tvrzení jde pouze o jakési „meliorace oděné do přiléhavějšího hávu“. Že by snad architekti chtěli napravit naši neschopnost a zpátečnictví?

Jistě můžeme shromáždit argumenty, které vysvětlí inkriminaci našeho oboru k inženýrské činnosti, vždyť v této věci se můžeme opřít o tradici našich otců a dědů. Našla by se řada srovnání s územním plánováním, která dokládají odlišnost pojetí jako je kontinuita pozemkových úprav od plánu přes projekt až k realizaci stavby nebo veřejně prospěšného opatření či společného zařízení, řešení detailu volné zemědělské krajiny z hlediska ochrany kvality půdy, vody a bioty či krajinného rázu, návaznost

činností na obnovu katastrálního operátu a hlavně – vytvoření majetkoprávních podmínek pro realizaci všech veřejně prospěšných staveb a opatření ve shodě s místní komunitou a vlastníky půdy.

Na druhé straně však jako odborná obec musíme přiznat, že našemu oboru chybí akreditace jako vědní disciplíny. Tím se územní plánování nebo pozemní stavitelství či dopravní stavby nemusí dnes již zabývat. Jsou to na rozdíl od nás „silné a velké“ obory, o nichž nikdo nepochybuje a které jsou již dávno profilované v odborné společnosti a na akademické půdě.

Aby byl jakýkoliv obor uznán jako vědní disciplína, musí splňovat zhruba tři základní atributy. Musí mít svůj odborný jazyk a terminologii, tedy pojmový aparát, musí mít formulované základní výchozí teze, tedy teoretická východiska a musí mít vypracovanou samostatnou metodiku. I když se v této věci za posledních patnáct let novodobých dějin pozemkových úprav udělala řada pokusů, jednalo se o nesystematické práce, které byly překonány rychle se vyvíjející praxí. Zkrátka řešeno: pokud v této době se prakticky nepromítnou do života univerzit, zájmových komor, výzkumných ústavů a správních úřadů systematizované výsledky, probíhající diskuse o akreditaci oboru, jeho profilaci ve společnosti a adekvátním zařazení mezi inženýrské činnosti tak, jak tomu před rokem 1948 bylo, budou se na nás někteří kolegové z příbuzných oborů, stále dívat jako na meliorátory z šedesátých let a zemědělské plánovače.

Definice našeho oboru je nutná i vzhledem k uživatelům našich výsledků práce, což jsou vlastníci, obce a zemědělci.

V neposlední řadě je nezbytné tyto věci dát do pořádku pro budoucí generace odborníků, pro desítky a stovky absolventů univerzit, kteří vystudovali obor pozemkové úpravy a chtějí vykonávat inženýrskou činnost v atmosféře důvěry a příslušného společenského uznání.

Náš časopis se proto bude věnovat této problematice se snahou vyvolat širokou diskusi o formulování jak terminologie oboru, tak jeho základních teoretických východisek a metodiky provádění.

Přesto, že se MZe – ÚPÚ, jednotlivé pozemkové úřady a ČMKPÚ snaží formou seminářů, informací a vydáváním propagačních materiálů zvýšit informovanost o procesu pozemkových úprav celé veřejnosti, nedaří se to tak, jak bychom si přáli.

Redakce časopisu

Polní cesta VCSN 1 se suchým brodem v k.ú. Svěmyslice

Ing. Petr Bareš

Tato polní cesta byla realizována pro zpřístupnění přilehlých pozemků a propojení krajiny v k.ú. Svěmyslice u Brandýsa nad Labem v okrese Praha východ. Trasa cesty ústí, na stávající polní cestu s asfaltovým povrchem, vjezdem bez propustku a je vedena podél melioračního příkopu v celkové délce 561 m v kategorii P 4/15, jako vedlejší polní cesta. Byla provedena dle projektu jako jednopruhová, obousměrná bez výhybny. Trasa byla provedena s krytem z drceného kameniva se zaválcováním lomových výsivek podél stávajícího otevřeného melioračního příkopu, který byl využit pro odvedené srážkové vody. Srážková voda přitékající v počátku trasy z přilehlých pozemků a blízké mělké údolnice je do stávajícího melioračního příkopu nasměrována přes suchý brod, z lomového kamene a betonového lože jako jedna z možností jak převést soustředěnou srážkovou vodu bez nákladného propustku.

Cesta byla realizována firmou Bapa Praha v období 9 - 11 / 2006. Veškeré zemní práce byly provedeny stroji Komatsu WA 320, WB 97 S, hutnění válcem WS 170. Nevhodné zeminy včetně křovin byly naloženy a odvezeny na řízenou skládku Tatrov 815. Kamenivo 0/63, 32/63, 8/16, a lomové výsivky byly naváženy vozy Tatra a Man z kamenolomu v Plaňanech. Lomový kámen na dlažbu brodu byl dodán z lomu Klecany. Na konstrukci vozovky byl nasazen grader SHM-5 a výše uvedený válec. Stavbu brodu provedla parta zedníků pod vedením zkušeného kamenického mistra.

Stavební firma Bapa, Praha 3, Kouřimská 18, provádí svoji činnost od roku 1990 přes výrobní střediska Praha, Chomutov a Plzeň. Při vzniku soustředila odborné pracovníky z bývalých podniků Zemědělských staveb. V počátcích navázala na původní činnosti v oblasti vodohospodářských staveb vč. meliorací, výstavby čistíren od-

padních vod, revitalizací vodních toků, výstavby a obnovy rybníků a v oblasti dopravních staveb včetně polních a lesních cest.

Převážně pracuje s investory pro Lesy ČR, ŘSD, Pozemkové úřady, obce a jiné soukromé subjekty nebo v subdodávkách.

Od investorů je firma BAPA hodnocena vždy dobře za kvalitní a včasné provedení díla.

□ □ □

■ ■ INFORMACE ■ ■

ČSGK (Český svaz geodetů a kartografů) uspořádá v roce 2007 ještě tyto odborné akce:

● **22. 3. 2007 POZEMKOVÉ ÚPRAVY XIII.** – odborný seminář, Třebíč, pořadatel Spolek zeměměřičů Brno

● **6. 4. 2007 STAVEBNÍ ZÁKON A DOKUMENTACE STAVEB** – odborný seminář, Praha, Novotného lávka 5, pořadatel ČSGK

● **19. 4. 2007 AKTUÁLNÍ PROBLÉMY INŽENÝRSKÉ GEODEZIE 2007** – odborný seminář, Brno, Kongresové centrum na výstavišti, sál B, pořadatel ČSGK, od 9:30 hod. do 15:00 hodin.

● **10.–12. 5. 2007 XIII. MEZINÁRODNÍ SLOVENSKO-POLSKO-ČESKÉ DNY** – konference, Liptovský Ján, Slovensko, pořadatel Slovenská spoločnosť geodetov a kartografov.

● **7. 6. 2007 – 9. 6. 2007 SETKÁNÍ GEODETŮ 2007** – odborný seminář, Skalský dvůr, Lísek 52, Bystřice nad Pernštejnem, pořadatel KGK.

● **21. – 23. 11. 2007 XIV. KONFERENCE SPOLEČNOSTI DŮLNÍCH MĚŘIČŮ A GEOLOGŮ** – kongres, VŠB – TU Ostrava, pořadatel Společnost Důlních měřičů a geologů.

Podrobnější informace na:

www.csvts.cz/csgk/.

Organizační garant:

Ing. Jana Chudobová – tajemnice ČSGK, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1

Tel./fax: 221 082 374, 728 750 494

E-mail: geodeti@csvts.cz

Českomoravská komora pozemkových úprav

připravuje k vydání publikaci

Ing. Rostislava Švehlíka

„Větrná eroze na jihovýchodní Moravě v obrazech“.

Publikace bude vydána v průběhu dubna.

Bližší informace:

Ing. Antonín Svoboda, tajemník ČMKPÚ, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1

Tel./zázn.: 221 082 270

Mob.: 608 525 662

E-mail: antsvoboda@seznam.cz

Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu doznal 21 změn a novelizací je s účinností od 1. 1. 2007 nahrazen zákonem č. 183/2006 Sb., stejného názvu.

Historie stavebního práva

Základními zákony v oblasti stavebního práva, se kterými se lze při řešení konkrétních otázek pozemkových úprav setkat je zákon č. 40/1886 z.z., stavební řád, zákon č. 63/1894 z.z., (Morava) zákon č. 26/1883 z.z. (Slezsko) apod. Dané zákony – stavební řády založily princip veřejného stavebního práva.

Z poválečných předpisů lze jmenovat zákon č. 86/1946 Sb., o stavební obnově, zákon č. 280/1949 Sb., o územním plánování a výstavbě obcí.

Od roku 1950 do roku 1958 byla vydána řada vládních nařízení a vyhlášek Ú.l., jenž zakládaly základní pojmy stavebního práva.

Následně byly vydány:

- zákon č. 84/1958 Sb., o územním plánování
- vyhláška č. 153/1959 Sb., o územním plánování
- zákon č. 87/1958 Sb., o stavebním řádu
- vyhláška č. 144/1959 Sb., kterou se provádí zákon o stavebním řádu
- zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu
- k zákonu bylo v roce 1976 vydáno sedm prováděcích vyhlášek, po roce 1998 zůstaly čtyři, z nich vyhláška č. 132/1998 Sb., a vyhláška č. 135/2001 Sb., byly k 1. 1. 2007 zrušeny

Základní vazby nového zákona

Nový zákon č. 183/2006 Sb., měl výrazně zjednodušit povolovací postupy a snížit administrativní náročnost. Bohužel tento předpoklad se nepodařilo naplnit, neboť většina řízení uvedená v územním plánování a stavebním řádu bude podléhat příslušným ustanovením:

- zákona č. 500/2004 Sb., správní řád
- zákona č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vlastnictví (51 změn)
- zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemkům nebo ke stavbě

Nový stavební zákon je dotvářen osmi prováděcími vyhláškami s formuláři a připravuje se devátá. Zákon ve snaze zjednodušit postupy umísťování, povolování, užívání a odstraňování staveb není dostatečně provázán, nedefinuje v plném rozsahu základní pojmy a tím se stává pro uživatele, ale i stavební úřady nepřehledný. Přínos nového zákona však určí až praktické používání.

Pozemkové úpravy – stavební zákon

V oblasti pozemkových úprav není Ministerstvo zemědělství ČR zmocněno stanovit technické požadavky pro zemědělské stavby, meliorační stavby a lesní stavby. Jako doposud bude moci právní předpis týkající se technických požadavků pro vodní díla. O to složitější bude při pozemkových úpravách vymezit základní pojmy, veřejně prospěšná opatření nestavební povahy. V dané oblasti budou pozemkové úřady spolupracovat s novými úřady:

- úřadem územního plánování
- úřadem vyvlastňovacím

a navíc respektovat přílohu 1 zákona týkající se vyhodnocení vlivů a udržitelný rozvoj území, jenž zahrnuje velké množství předpisů z oblasti životního prostředí.

Prováděcí vyhlášky

Stavební zákon dotváří následující prováděcí vyhlášky

- vyhláška č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, ve znění vyhl.č. 491/2006 Sb., a vyhl. č. 502/2006 Sb..
- vyhláška č. 369/2001 Sb., o technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace, ve znění vyhl.č. 492/2006 Sb..
- vyhláška č. 498/2006 Sb., o autorizovaných inspektech
- vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb
- vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti
- vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území
- vyhláška č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření
- vyhláška č. 526/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona ve věcech stavebního řádu
- vyhláška č. o technických podmínkách požární ochrany staveb

Struktura stavebního zákona

Struktura nového stavebního zákona je obdobná zákonu č. 50/1976 Sb., novou významnou částí je „Výkon veřejné správy“ (§ 4 až 17), navazující na ustanovení § 1 až 14 správního řádu.

Základní pojmy

Úvodní ustanovení § 2 a 3 zákona jsou neucelená resp. nejasná a budou způsobovat rozpory mezi stavebníkem a úřadem. Některé pojmy stávajícího zákona č. 50/1976 Sb., nový zákon nezná např. „drobná stavba, jednoduchá stavba“ resp. tento pojem je zavádějící např. v § 104 „Ohlašování jednoduchých staveb“. Pojem stavební úprava je užít v několika výrazně odlišných ustanoveních např. § 81, § 103, § 104 tj. jednou podléhá územnímu řízení, podruhé je lze realizovat bez úkonu stavebního úřadu, následně je povinnost jejich ohlášení, výjimečně vyžadují stavební povolení. Na tyto rozdíly nejsou připraveni především zpracovatelé dokumentace.

Výkon veřejné správy

Zásada výkonu veřejné správy je v povinnosti všech orgánů veřejné správy využívat přednostně zjednodušující postupy, co nejméně zatěžovat dotčené osoby a v případech kdy lze vydat pouze jedno rozhodnutí, upustit od dalšího povolovacího postupu. Zákon umožňuje společné řízení (§ 140 správního řádu), formuláře tento postup komplikují. Dotčené orgány (§ 136 správního řádu) budou vázány svým předchozím závazným stanoviskem nebo stanoviskem vydávaným dle ustanovení § 149 správního řádu.

Závazná stanoviska jsou zásadní jak pro umísťování, tak pro povolování staveb, neboť jsou závazným podkladem pro rozhodnutí v územním nebo stavebním řízení. Nově je upraveno zveřejňování písemností – doporučuje se ve stanovených případech veřejnou vyhláškou, což může být zdrojem rozporů (viz. rozdílné vyvěšování na úředních deskách v územním řízení oproti stavebnímu řízení, navíc v rozporu s obecnou úpravou zveřejňování písemností dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Územně plánovací informace

Územně plánovací informace jako nový institut stavebního zákona bude významnou pomocí pro volbu některých postupů podle stavebního zákona. Jedná se o předběžnou informaci (§ 139 správního řádu), poskytuje se formou sdělení a v téže věci lze požadovat předběžnou informaci jen jednou a doba její platnosti je 1 rok. Žadatel musí dostatečně přesně konkretizovat svůj záměr, správní orgán je povinen tuto informaci na žádost vydat včetně seznamu dotčených orgánů.

Územně plánovací a územně analytické podklady tvoří:

- územně analytické podklady
- územní studie
- politika územního rozvoje a jsou podkladem pro poskytování územně plánovacích informací

Územně plánovací dokumentace

Územně plánovací dokumentaci tvoří:

- zásady územního rozvoje (§ 36 až 42)
- územní plán obce (§ 43 až 56)
- regulační plán obce (§ 61 až 75)

Územně plánovací dokumentace se vydává jako opatření obecné povahy, je definováno v ustanovení § 171 až 174 správního řádu. Opatření obecné povahy je celé závazné, nemá doložku nabytí právní moci, proto nelze proti němu podat odvolání nebo rozklad. Navíc nelze promínout zmeškané lhůty pro podání námitek. Dotčená osoba může dát podnět k přezkoumání zákonnosti. Územní plánování je zásadně veřejné. Cílem je vytváření předpokladů pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území.

Umísťování staveb

Umísťování staveb nebo zařízení lze jen na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu, nestanoví-li zákon jinak.

Nový zákon má značně diferencovanou úpravu územního řízení a způsobu umísťování staveb.

Umístit stavby nebo zařízení, jejich změny, měnit využití území lze:

- a) územním rozhodnutím (§ 77 odst. 1)
- b) územním souhlasem (§ 96)
- c) územně plánovací informací (§ 21)
- d) zjednodušeným územním řízením (§ 95)
- e) veřejnoprávní smlouvou (§ 78 odst. 3)
- f) spojení územního a stavebního řízení (§ 78 odst. 1)
- g) u jednoduchých staveb na žádost upustit od ohlášení nebo stavebního povolení (§ 78 odst. 2)
- h) sloučit vydání územního souhlasu s vydáním souhlasu s provedením ohlášené stavby (§ 79 odst. 2)
- i) územní rozhodnutí se vydává pro území, pro které je vydán regulační plán
- j) regulačním plánem (§ 61, 66 odst. 2, 3)

- k) volný režim tj. stavby nevyžadují územní rozhodnutí ani územní souhlas (§ 79 odst. 3, § 80 odst. 3, § 81 odst. 3, § 82 odst. 3)

Naopak rozhodnutí o změně stavby vyžadují (§ 81 odst. 2)

- nástavby
- přístavby
- změny způsobu užívání stavby, které podstatně mění nároky stavby na okolí.

Vzory formulářů jsou uvedeny ve vyhlášce č. 503/2006 Sb..

Územní opatření, úprava vztahu v území

Územní opatření:

- o stavební uzávěře (§ 97 až 99)
 - o asanaci území (§ 100)
- vydává obec nebo kraj jako opatření obecné povahy

Úprava vztahů v území řeší:

- předkupní právo na dobu 6 měsíců obce nebo kraje (§ 101)
- náhrady za změnu v území (§ 102)

Stavební řád

Orientace ve vztazích, které stavby budou v tzv. volném režimu (nevyžadují stavební povolení, ohlášení ani územní rozhodnutí), které v podmíněně povolovacím nebo ohlašovacím režimu, a které lze realizovat jen na základě stavebního povolení bude obtížná nejen pro stavebníka z hlediska řádné přípravy, zadání a zpracování dokumentace, ale též pro správné rozhodnutí povolovacího režimu.

Povolování staveb

Nový zákon zúžil okruh staveb, terénních úprav a udržovacích prací, které k realizaci budou potřebovat povolení nebo ohlášení. Uvádím jednoduché rozdělení povolovacích řízení:

- a) stavby, terénní úpravy, zařízení a udržovací práce nevyžadující stavební povolení ani ohlášení (§ 103)

Daný výčet staveb lze rozdělit na:

1. Stavby, u kterých postačí územní souhlas
2. Stavby bez úkonu stavebního úřadu (např. § 103, odst. 1 písm. b, bod 3; písm. c, bod 3, 4, 8, 10; písm. d, bod 8; písm. e, písm. h)
- b) ohlášení jednoduchých staveb, terénních úprav, zařízení a udržovacích prací

Ohlášení stavebnímu úřadu vyžadují stavby uvedené v:

1. § 104 odst. 2 písm. a – d, pokud splňují územně plánovací informaci (§ 21 odst. 1 písm. d)
2. § 104 odst. 2 písm. e – p, vyžadují územní souhlas § 96
3. § 104 odst. 2 písm. d – n, ve spojení s § 78 odst. 2
4. stavební povolení § 109 až 116
5. zkrácené stavební řízení § 117
6. změna stavby před její dokončením § 118

Obsah a rozsah dokumentací řeší vyhláška č. 499/2006 Sb..

Užívání staveb

Povolení užívání staveb je dle nového zákona podstatně jednodušší. Odpovědnost stavebníka je však podstatně vyšší. Stavby lze užívat na základě:

- a) oznámení stavebnímu úřadu 30 dnů předem užívat dokončenou stavbu
- b) kolaudačního souhlasu, kterému předchází provedení kontrolní prohlídky stavby (§ 133 zákona)
Kolaudační souhlas není správním rozhodnutím na rozdíl od kolaudačního rozhodnutí dle zákona č. 50/1976 Sb..
- c) předčasné užívání stavby (§ 123)
- d) zkušební provoz stavby (§ 124)
- e) změna užívání stavby (§ 126, 127)

Nová úprava je i pro dokumentaci skutečného stavu stavby (§ 125)

Odstraňování staveb

Odstraňování staveb může být provedeno:

- a) z vůle vlastníka stavby
- b) z moci úřední

Stavby uvedené v § 103 stavebního zákona lze odstranit bez úkonu stavebního úřadu.

U ostatních staveb je vlastník povinen ohlásit stavebnímu úřadu odstranění stavby a vyčkat ve lhůtě 30 dnů, zda úřad nesdělí, že odstranění lze provést na základě povolení (§ 128).

Z moci úřední může stavební úřad nařídit jejich odstranění v taxativně vyjmenovaných případech

- a) nařízení odstranění stavby, terénních úprav a zařízení (§ 129)
 - dodatečné povolení (§ 129 odst. 2, 3)
 - dočasné stavby (§ 129 odst. 5)
 - dodatečné povolení dokončené stavby (§ 129 odst. 4)
 - obnovení předchozího stavu stavby (§ 129 odst. 6)
 - odstranění zařízení (§ 129 odst. 7)
- b) neodkladné odstranění stavby a nutné zabezpečovací práce (§ 135 až 136)
- c) nezbytné úpravy (§ 137)
- d) vyklizení stavby (§ 140)

Údržba stavby (§ 139)

Vlastník stavby je povinen provádět řádnou údržbu stavby. V opačném případě může stavební úřad nařídit sjednání nápravy.

Vyklizení stavby (§ 140)

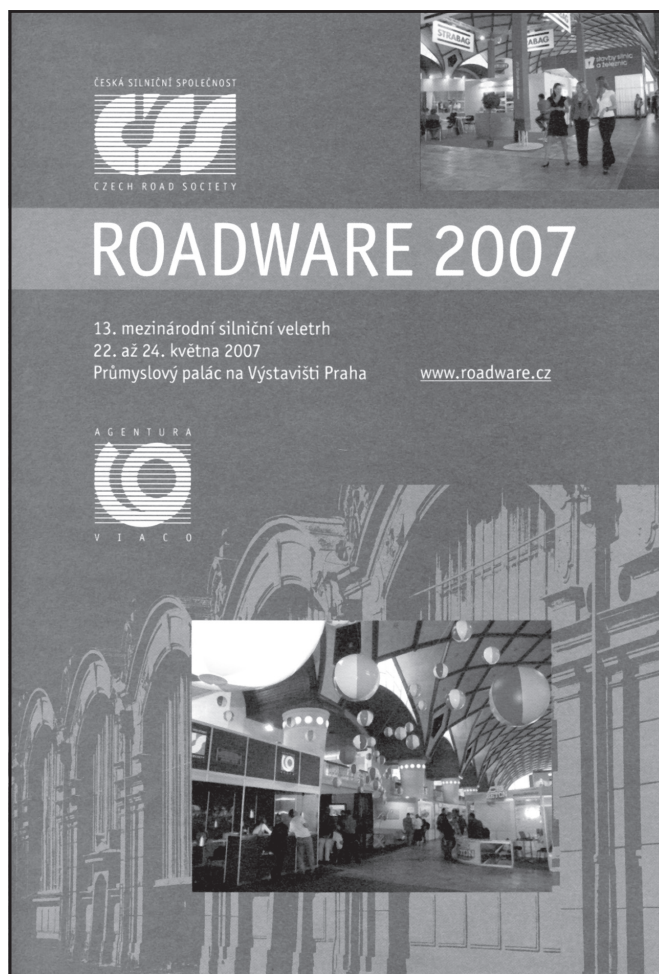
Stavební úřad nařídí, pokud jsou bezprostředně ohroženy životy a zdraví.

Opatření na sousedním pozemku nebo stavbě (§ 141)

Pokud stavbu nelze provést, udržovat nebo zabezpečit z vlastního pozemku uloží stavební úřad vlastníkům sousedních pozemků nebo staveb, aby umožnili provedení těchto prací.

Závěr

Stavební zákon je rozsáhlá právní norma a její vklad není úplný bez navazujících technických podmínek, které jsou uvedeny v prováděcích vyhláškách, tak přibližně ve 100 dalších právních předpisech. Postupně si dovoluji upozornit na některé z nich z hlediska volby stavebního a správního režimu v příštím čísle tohoto bulletinu.

Odborné akce v r. 2007 (1. pololetí)

Česká zemědělská společnost

■ Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1 ■

A. Seminář

- „Obecní úřady – Evropská legislativa – mimořádné situace“
březen 2007 – Praha
- **Vodní zákon** – zátopová území, venkovský prostor - intravilán – extravilán
- **Stavební zákon** – liniové stavby, územní rozhodnutí
- **Výstavba větrných elektráren**
Určeno pro starosty a zástupce odboru životního prostředí, účast rakouských starostů příhraničních oblastí

Kontaktní osoba: Ing. Svoboda, tel. 608 525 662,
E-mail: antsvoboda@seznam.cz

B. Pracovní cesta specialistů - Řecko-Thessalie květen 2007

- Vodohospodářské projekty a stavby
 - závlahová zařízení v zemědělství
 - pozemkové úpravy při výstavbě želez, koridorů a dálnic – fondy EU

Kontaktní osoba: Ing. Svoboda tel. 608 525 662
E-mail: antsvoboda@seznam.cz

V časopise PÚ č. 58,

v článku zadávání veřejných zakázek části I. Zjednodušené podlimitní řízení, bod 2 Veřejné zakázky na stavební práce, veřejný zadavatel bez rozlišení, je uveden nesprávně limit 2,0 až 20,0 mil. Kč, správně je to 6,0 až 20,0 mil. Kč.

Autor se omlouvá za tiskovou chybu.

Ing. Jiří Blažek

KPÚ 7.0 xT - nadstavba programu TopoL xT pro projektování pozemkových úprav

Ing. Petr Vácha, programátor a projektant pozemkových úprav, HELP SERVICE PROJECT s.r.o.

Budou tomu bezmála dva roky, kdy na tomto místě vyšel článek o předcházející verzi nadstavby KPÚ. Co se celou tak dlouhou dobu dělo ve vývoji TopoLu a KPÚ a jaký to mělo výsledek, se Vám pokusím přiblížit v tomto příspěvku.

Prvním a nejvýznamnějším aspektem ve vývoji nadstavby bylo rozhodnutí firmy Topol Software s.r.o o přepsání jejich stěžejního programu TopoL do 32 bitové podoby za dodržení otevřenosti systému při přístupu ke geografickým datům použitím modulární architektury vystavěné na bázi dle doporučení konsorcia OPENGIS. Vznikl tak vlastně zcela nový, moderní produkt TopoL xT, který se již na první pohled liší od předcházející verze TopoLu pro Windows. Jiný není ale pouze vzhledově, ale i funkčně. Byly napsány datové konektory umožňující zobrazovat přímo vektorová data ArcView Shapefile, Microstation dgn, MapInfo MIF/MID a TAB, Geomedia MDB a SQL, OpenGIS MDB a SQL, MISYS/Kokeš VYK, Oracle, AutoCAD dwg a dxf a to bez nutnosti jejich konverze a datové konektory pro rastrová data RAS, TIFF, CIT, JPEG, GIF, BMP, PCX, MrSid, COT/RGB, RLE, HRF a ECW. Dalším významným rysem, který se dle mého názoru bude stále více využívat, je možnost v prostředí TopoLu přímého zobrazování geografických dat z internetu prostřednictvím služeb wms serverů. Pro uživatele samé příjemné zprávy, pro vývojáře aplikací však nikoliv. Ze starého kódu se mohl převzít jen zlomek, celý zbytek se musel znovu přeprogramovat.

Druhým důležitým aspektem byl přechod katastru nemovitostí na nový výměnný datový formát vfk. Tento soubor se prostředky TopoLu převede do databáze mdb a nadstavba KPÚ si pak veškerá data, týkající se parcel, vlastníků a věcných břemen, čte přímo z této databáze.

Tolik na úvod. Nyní již k vlastní nadstavbě KPÚ. Veškeré funkce nadstavby jsou přístupné z roletového menu, ty nejpoužívanější jsou i v plovoucím menu. (Ukázka prostředí viz. obr. na následující straně).

Logika práce s nadstavbou zůstala nezměněna, takže pro stávající uživatele by neměl být přechod na tuto verzi zásadním problémem. Ve stručnosti zde uvedu seznam funkcí a vlastností, převzatých z minulé verze:

Hlavní funkce a vlastnosti:

- výpočet koeficientu ze zaměření
- porovnání SPI a SGI pro jednotlivé parcely
- seznamy vstupujících a navržených parcel
- bilance na jednotlivých LV
- soupisy nároků a nových pozemků
- formuláře používané při šetření průběhu hranic
- rozhodnutí PÚ o změně vlastnických práv
- rejstříky listů vlastnictví a vlastníků
- zadávání věcných břemen a omezení k jednotlivým parcelám (samozřejmě dle konvence nové struktury dat ISKN)
- seznam věcných břemen a omezení
- zadávání oprávněných osob a vlastníků
- práce s více katastry v rámci jedné pozemkové úpravy
- možnost rozdělení vlastnictví mezi LV

Pomocné funkce:

- správa rastrů – rastry lze tématicky seskupovat do složek (KN, PK, orofoto apod.), těm lze u binárních rastrů přidělit i barvu pro zobrazení a jedním kliknutím je buď zařadit či vyjmout ze zobrazování
- seznam nepřipojených parcel s možností nastavení různých filtrů pro výběr

- vyhledávací funkce
- ocenění parcel dle oceňovací vyhlášky (s rozlišením na zemědělské a nezemědělské pozemky)
- tisk parcel jednotlivých LV pro potřeby vlastníků (do tiskové šablony se automaticky doplní pro zvolené LV toto číslo LV a seznam vlastníků)
- načtení a aktualizace dat z SPI včetně reportu
- kontrola integrity dat nároku a náhrad, která má za úkol upozornit na veškeré zjištěné chyby a to jak v grafice, tak i databázových attributech
- evidence poznámek vlastníků k jednotlivým etapám projektu
- posunutí číselné řady navržených parcel

Oproti dřívější verzi se změnil vzhled veškerých tiskových sestav. Nyní jsou generovány jako html stránky, což umožňuje nejen zkvalitnění jejich grafické úpravy, ale i bezproblémové tisky a předávání dat. Samozřejmě věcí je i možnost kopírování souboru do schránky a tím i převedení do jiného prostředí. Další výhodou tohoto řešení je možnost vytváření odkazů na zdrojová data. Např. ukázáním na nějakou parcelu v sestavě se automaticky tato parcela zvýrazní v příslušném mapovém okně a nastaví se na ní vhodný výřez.

Ačkoliv prioritním cílem bylo pouze přepsání kompletní staré verze KPÚ do nového prostředí, zbyl čas i na napsání několika **nových funkcí či vlastností**, jako jsou:

- zadávání parametrů parcely nároků či náhrad ve speciálním dialogu, který umožňuje vkládání pouze korektních dat (např. pro zadání druhu pozemku se nabídnou pouze takové využití pozemku, které odpovídají právě tomuto druhu)
- volitelná možnost doplnění obsahu nárokového listu nad rámec daný vyhláškou 545/2002 o vyjádření, podpisy a prohlášení vlastníků k zahrnutím pozemků dle zvláštních předpisů a dále informace o zpracovateli
- možnost zavést koeficient pro společná zařízení
- soupis nových pozemků je možno doplnit o údaj o doplatku
- statistické údaje o pozemkové úpravě (počty parcel a LV v nároku a náhradách, výměra PÚ, výměra nesměňovaných parcel)
- automatické přebírání věcných břemen do nároku
- správa projektů - založení nového, případně import starého projektu, volba projektu z evidovaného seznamu
- evidence termínů jednotlivých jednání a upozornění na blížící se termín
- editace jednotkových cen příslušných bonit a souborů lesních typů v prostředí nadstavby
- evidence fotografií nebo videonahrávek terénu ke konkrétnímu místu jejich pořízení. Ukázáním na toto stanoviště se pak příslušné fotografie či videa zobrazí. Každý prvek je možno doplnit o vlastní popis
- vypracování klasické windowsové kontextové nápovědy
- implicitní nastavení oken

To je pro tentokrát vše. Jestli je to hodně či málo, nechám na posouzení uživatelům. Více se toho za jeden rok opravdu nestihlo. To, jak se autorovi toto dílko podařilo, ukáže sice až praxe, nicméně první ohlasy uživatelů se jeví jako velmi příznivé. Určitě je ale nyní na čem stavět. Již nyní má autor první připomínky na vylepšení stávajících funkcí, případně i napsání nových. Ačkoliv tyto věci budou zakomponovány až do další verze KPÚ, mohou je stávající zákazníci, pokud si o to požádají, prakticky okamžitě zdarma využívat a to pomocí časově omezené vývojové verze KPÚ 8.0, kterou si mohou průběžně stahovat z webu. O ní ale až někdy příště.

TopoL xT 8.0 - E:\Data\Kpu\Pabénice ISKN\pabénice.xml - [Náhrady]

Projekt Data Nástroje Zobrazení Editace Rastr Analýza Mapové okno Okno Nápořádá KPÚ 7.0 Vak

Data

- Projekt
- NAROKY.BLK
- NAHRADY.BLK
- POMOCNY.BLK

Komplexní pozemková úprava - náhrady

Atributy parcely Břemena Výpis LV Nároky Náhrady Bilance Zobraz parcely

SOUPIS NOVÝCH POZEMKŮ

Označení pozemkových úprav: **Komplexní pozemková úprava v k.ú. Pabénice**

Obec: 531278 Pabénice

Katastrální území: 720216 Pabénice

Vlastníci (jiní oprávnění) zapsaní na listu vlastnictví (LV) č. **194** zpracováno dne: 22.9.2006

Příjmení, jméno, titul (název) Bydliště (sídlo)	Rodné číslo, (IČ)	Podíl	Právní vztah
Rach Václav Pabénice, 285 43 Pabénice	RČ: /	1/2	Vlastnické právo
Rachová Jaroslava Pabénice, 285 43 Pabénice	RČ: /	1/2	Vlastnické právo

Pozemky v obvodu pozemkových úprav - řešené dle §2 zákona č. 139/2002 Sb.

parcela (KN)	druh pozemku	způsob využití, nemov. kód	způsob ochr. nemov. kód	výměra [m²]	ocenění pozemku	vzdálenost m	Poznámky zást. právo, věcné břemeno aj. dle §8 odst.1 a dle §3 odst.5 zák.
	název				BPEJ kód	výměra [m²]	cena Kč
1	orná			5532	52904	4261	22258
					52944	1271	
2	ostatní	27		680	neuvádí se		904
3	orná			38268	nenalezeno		161108
							1232
Celkem				44480			184270
Celkem dle soupisu nároků (upravený stav)				45029			179416
Úbytek (-), přírůstek (+)				-1.2			2.7
Součet výměr podle druhů pozemků v [m²]:				orná - 43800, ostatní - 680			0.0

Souhlas vlastníků k novému uspořádání pozemků vyjádřený podpisem :

Rach Václav Pabénice, 285 43 Pabénice
Vlastník (jiný oprávněný subjekt) s předloženým návrhem

souhlasí - nesouhlasí Podpis: dne

Důvod nesouhlasu :

Rachová Jaroslava Pabénice, 285 43 Pabénice
Vlastník (jiný oprávněný subjekt) s předloženým návrhem

E:\Data\kpu\Pabénice ISKN\Vstup\Náhrady\Návrh č. 100\SNP KÚ Pabénice LV 194.html

Ulož Tisk Schránka

OK Storno Konec

Přehled vzdělávacích programů zajištěných Českou společností krajinných inženýrů v roce 2007 (podrobné informace viz webová stránka: <http://web.quick.cz/cski>)

Měsíc	Název a druh akce ¹	Místo	Kontaktní údaje	S/č	A
duben	W - Management udržitelného rozvoje krajiny (pouze pro zvané)	Praha	Ing. F. kulhavý, CSc. Prof. Ing. V. Tlapák, CSc. tlapak.vaclav@tiscali.cz		
květen	S+E - Realizované pozemkové úpravy Var. 14657	Morava	Ing. Hedvika Psotová 577 938 161 ; 606 447 330 arvita@arvita.cz		
květen	E - Revitalizace vodních toků Var. 4767	Orlické Záhoří	Ing. Miloš Havel 602 114 743 495 800 771, havel@zvhs.cz		
červen	S - Povrchový odtok z povodí Var. 1867	Praha	Ing. A. Jakubíková, Ph.D. 224 354 774, jakubik@fsv.cvut.cz	33/318	1
září	K - Krajinné inženýrství 2007 Var. 3997	Praha	Ing. F. Kulhavý, CSc. 466 430 357, 728 570 148 fr.kulhavy@quick.cz		2

Poznámky: S - seminář ; K - konference ; W - workshop ; E - exkurse S - strana přehledu programů Celoživotního vzdělávání členů ČKAIT na období I. l. - 30. 6. 2007, č - dtto, pořadové číslo akce, A - počet akreditačních bodů, Var. - variabilní číslo při placení vložného

Jednání silniční konference 2006 v Liberci

V úvodním bloku na zahájení konference promluvil ing. Jan Švarc jako předseda přípravného výboru. Ve svém krátkém vystoupení přivítal čestné hosty, jmenovitě ing. Jaška, 1. náměstka ministra a státního tajemníka v zastoupení ministra Řebíčka, pana Skokana, hejtmána Libereckého kraje, zástupce primátora hostitelského města Liberce, Dr. Duchoně, poslance evropského parlamentu a všechny ostatní vzácné hosty a delegáty. Dále poděkoval přípravnému výboru a všem, kteří se na organizaci konference podíleli.

Poté vystoupil prof. ing. František Lehovec, CSc. předseda ČSS a ještě jednou přivítal všechny hosty a delegáty, a popřál všem, aby jednání konference byla pro zúčastněné přínosem pro jejich práci. Dalším hostem, který vystoupil v úvodním bloku, byl pan Skokan, hejtan Libereckého kraje. Další projev, přednesl Dr. Petr Duchoň, poslanec Evropského parlamentu. Poslední, kdo vystoupil v úvodním bloku, byl ing. Jašek, 1. náměstek ministra a státní tajemník, který v úvodu svého příspěvku jménem ministra dopravy pozdravil účastníky konference.

Po úvodních projevech byl program přerušen slavnostním udílením medailí. Jedenácti oceněným, které vybrala Rada ČSS, byla letos poprvé udělena Medaile prof. Špůrka za zásluhy o Českou silniční společnost. Následovalo slavnostním předání pamětní plakety pro zpracovatele technických norem, kterou udělovalo Sdružení pro výstavbu silnic Praha.

Poté bylo zahájeno jednání konference prvním blokem, jehož tématem byly hlavní záměry rozvoje silničního hospodářství. V tomto bloku vystoupilo 5 přednášejících a byl zaměřen zejména na koncepci a financování dopravní politiky. Druhý blok přednášek měl téma „Stav silniční sítě v roce 2006 a její další rozvoj“ a obsahoval 5 příspěvků; v třetím bloku byly 4 příspěvky na téma „Financování silničního hospodářství“. Tento blok uzavíral přednášky prvního dne.

Druhý den byly na pořadu 2 bloky. První blok měl téma „Technická politika silničního hospodářství“ a obsahoval 5 příspěvků. V posledním bloku jednání s tématem „Bezpečnost silničního provozu“ bylo předneseno 7 příspěvků. Na závěr konference ing. Švarc všem přednášejícím a delegátům poděkoval za pozornost a prof. Lehovec přečetl návrh závěrů.

Přesná znění jednotlivých příspěvků jsou uveřejněna ve sborníku z konference, který je k dostání v omezeném množství v sekretariátu České silniční společnosti.

Závěry Silniční konference 2007

Silniční konference 2006 pořádaná Českou silniční společností pod záštitou ministra dopravy ing. Aleše Řebíčka ve dnech 17. a 18. října 2006 v Liberci.

Konstatuje:

- Vstup ČR do EU způsobil výrazný nárůst silniční nákladní dopravy, zejména kamionové, přičemž nejvíce se tato doprava soustředila na dálnici D5, D1, D2 Rozvadov - Plzeň - Praha - Brno - Břeclav.
- Záměry schválené Dopravní politikou ČR pro období 2005-2013 byly dále rozpracovány v Generálním plánu rozvoje dopravní infrastruktury a provádějí se další kroky pro jejich postupné naplňování.
- V letošním roce je rozestavěno dosud nejvíce kilometrů dálnic a rychlostních silnic v historii ČR a významné úseky dálnic a silnic budou v letošním roce uvedeny do provozu (např. D5 Černice - Utušice, D8 Trmice - hranice ČR/SRN, D11 Poděbrady - Hradec Králové, R48 Bělá - obchvat, R48 Dobrá - Tošanovice, 1/39 Černá v Pošumaví, atd).

- V období po převedení silnic II. a III. třídy do majetku kraje se ve všech krajích stala péče o rozvoj silniční infrastruktury prioritou a narůstají kapitálové a provozní výdaje určené na tyto komunikace.
- I přes přijatá opatření se nepodařilo zvýšit objem finančních prostředků na opravy a údržbu silniční sítě tak, aby se zlepšil jejich technický stav.

Doporučuje:

- Zabezpečit všemi dostupnými prostředky objem finančních prostředků umožňující dokončit rozestavěné dálnice a silnice a umožnit realizaci dalších nezbytných navazujících staveb z připraveného programu, což znamená:
 - zajistit potřebné finanční zdroje pro SFDI mimo jiné i uplatněním výkonového zpoplatnění dálnic a vybraných silnic ve stanovených termínech

□ □ □

ČESKÝ SVAZ GEODETŮ A KARTOGRAFŮ ODBORNÁ SKUPINA INŽENÝRSKÉ GEODÉZIE

si Vás dovoluji pozvat
na odborný seminář

AKTUÁLNÍ PROBLÉMY INŽENÝRSKÉ GEODÉZIE 2007

seminář je doprovodným programem
12. MEZINÁRODNÍHO VELETRHU V BRNĚ

Seminář se koná

ve čtvrtek 19. dubna 2007

**V BRNĚ – NA VÝSTAVIŠTI
V KONGRESOVÉM CENTRU
(BUDOVA BÝVALÉHO DOMU TECHNIKY ČSVTS)
SÁL B**

Zahájení v 9.30 hodin

(prezentace účastníků od 8.00 hodin)
Předpokládané ukončení do 15.00 hodin

♦ ♦ ♦

Příhlášky zasílejte na adresu:

ČESKÝ SVAZ GEODETŮ A KARTOGRAFŮ
Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1
Elektronická WEBovská adresa semináře
s přihláškou: <http://csgk.fce.vutbr.cz/Oakce/A27/>

Uzávěrka přihlášek: 18. dubna 2007

Uzávěrka plateb převodem: 15. dubna 2007

Odborní garanti semináře:

Doc. Ing. Jaromír Procházka, CSc.
Tel.: 224 354 783, e-mail: jaromir.prochazka@fsv.cvut.cz

Ing. Jiří Bureš, Ph.D.
Tel.: 606 473 602, e-mail: bures.j@fce.vutbr.cz

Ing. Václav Šanda
Tel.: 602 157 621, e-mail: vaclav.sanda@gefoc.cz

Organizační garant:

Český svaz geodetů a kartografů
Ing. Jana Chudobová, tajemník ČSGK
Tel.: 221 082 374 (fax i záznam.)
E-mail: geodeti@csvts.cz
<http://www.csvts.cz/csgk/>

Ukázka poruchy krytu vozovky polní cesty po necelém půl roku od uvedení do provozu, po první zimě. Penetrační makadam hrubý byl nekvalitně proveden, k prolití hrubého drceného kameniva bylo použito nekvalitního asfaltového pojiva a dávkování neodpovídalo ČSN 736127, též zaplnění mezer výplňovým drceným kamenivem; zhutnění a uzavírací nátěr neodpovídal technologickým předpisům.

U sjezdu na pozemky

Při napojení na státní silnici